

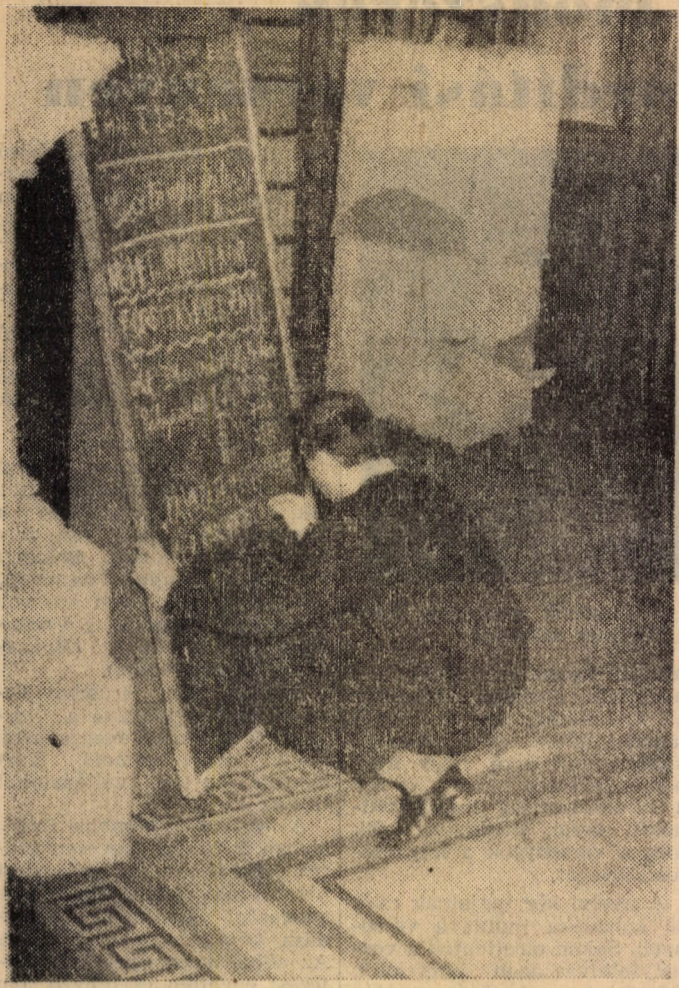
Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

V. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM

Ara: 50 fillér

1963. NOVEMBER 18.

„Rendezés alatt” (Foto: Váradi)

„Szeretem az ifjúságot”

Dr. Kollarik Amália

adjunktus november 7-én KISZ-munkájáért és az építő-táborok kiváló vezetéséért kormánykitüntést kapott. Ebből az alkalmából felkerestük a gazdaságföldrajz tanszéken.

1950 óta minden évben két hónapot, vagyis teljes szabad idejét tölti táborban. Kezdetben úttörőtáborok vezetésében vett részt, később 1957-től önkéntes ifjúsági építőtáborba kísérte el „leányait”. Az első három évben Székesfehérvártól 15 km-re. Boda-kajtorban táboroztak, s mindhárom alkalommal elvitték az első helyezést jelző vándordzászlót. Tavaly Balatonaligán, idén pedig Hegymegpusztán vette ki részét az építő-táborok munkájából.

Hogy tudott ilyen közel kerülni a fiatalok életéhez, problémáihoz?

Jó magam is ezen az egyetemen végeztem. Mindvégig diákokthonban laktam, s ezek az évek élénken élnek

még most is bennem. Sokat törődünk egymással, igaz, szinte barátok voltunk mindannyian. Diákokthoni éveim szolgáltatták nevelési elveim és diákjaimmal való kapcsolat alapját. 1960-ig nevelő tanár voltam a diákokthonban. Diákélményeim és ifjúsági vezető pályafutásom tapasztalatai segítenek megérteni a 18–20 éves korosztály problémáit. Elvém: felnőt, egyenlő félként kezelni a diákokat, emberibb kapcsolatot kiépíteni velük.

Amikor gratuláltak kitüntetéséhez, szerényen elmosolyodott. — Ez a kitüntetés teljes elismerése mozgalmi munkámnak, de úgy érzem, hogy legalább annyira megilleti az építő-táborban dolgozó 5–6000 diákot, mint engem. Az ő munkájukat is jutalmazta a kormány, amikor kitüntetést adott.

Diákjai elmondták, hogy Kollarik Amália népszerű köztűnt, jó nevelőtanár. Bármikor, bármilyen kérdéssel fordulnak hozzá, szívesen se-

Mi az első zárthelyik tanulsága?

Két héttel az első zárthelyik után már lecsillapodtak a kedélyek, az eredményeket is megtudtuk, felkerestük az illetékes tanszék évfolyamfelelős tanárait, hogy miután már összesítették a zárthelyik eredményeit, mondjanak néhány szót a zárthelyik eredményeiről. Milyen tanulságokat vontak le? Hol vannak hiányosságok? Miben látják ezek kijavításának feltételeit? S mi a további cél?

A matematika tanszéken Meszéna György adjunktust kerestük fel: — A zárthelyik eredményei 40–50 százalék — kezdte Meszéna elvtárs —, ami annyit jelent, hogy fele arányban fogadtuk el a dolgozatokat. Az első évfolyam eddigi tanulmányainak ez volt az első ilyen jellegű felmérése. Amikor megírtuk a zárthelyiket, a cél az volt, hogy megtudjuk, milyen a tanulók felkészültsége, hogyan tanulnak? Sajnos — folytatta Meszéna elvtárs — amint azt eredményeik is mutatják, nem a legjobb. Ezenkívül célunk volt az évfolyam felrészása, tanulásra való ösztönzése. Feltétlenül szükség volt a dolgozatok megírására, mert csak így tudunk képet alkotni az évfolyam eredményeiről, arról, hogy megtalálta-e a helyes utat a matematika tanuláshoz, valamint a hiányosságokról, hogy hol a nehézség, és miben lehet segítséget nyújtani.

Az eredményekről szólva Meszéna elvtárs a következőket mondta: — Ezek nagyon különbözőek. Vannak egészen jók és vannak egészen rossz csoporteredmények.

A döntő a második zárthelyi lesz.

Ennek eredményeit összehasonlítva az előzővel, reálisabb képet kapunk az egyes csoportok munkájáról, ugyanakkor tanulásra ösztönözzük őket azért, hogy ettől tesztük függővé, ki mehet vizsgára, s ki nem. A tanszék nevében a hallgatóktól fegyelmetebb magatartást kérek, s ez biztos, hogy meglátja majd az eredményekben is — fejezte be Meszéna elvtárs.

A nyelvi tanszéken Suara Róbert tanszékvezető docenssel és Nagy Vilmosné adjunktussal, az évfolyam felelős tanárával beszélgettünk a tapasztalatokról. Suara elvtárs elmondta, hogy az év elején a tankönyv késői megjelenése egy kis zavart okozott, de ezt hamarosan ki tudták küszöbölni, hiszen a megjelent tankönyv minden tekintetben megfelel a tanszék céljainak, vagyis a beszédkésztség tökéletesítésének. Míg a középiskolákban irodalmi szemlélynekből tanultak a hallgatók és csak egészen keveset beszéltek az órán, addig itt az egyetemen fő cél a hallgatók beszédkésztségének fejlesztése, tökéletesítése.

Az új tankönyv anyagát is ennek megfelelően állították össze. Az olvasmányok témája a mindennapi étellel kapcsolatos.

Vizsgaidőszak

december 23 – január 28

A félév utolsó tanítási napja december 21. az egyetem minden tagozatán. A vizsgaidőszak a délelőtti hallgatóknak december 23-tól január 28-ig tart, az esti levelező és mérnök-közgazdász, valamint a tanári átképzős hallgatóknak pedig két héttel hosszabb ideig.

A délelőtti hallgatók valamennyi tárgyból kötelesek megszerezni a félév végi aláírásokat, vizsgára csak olyan hallgató bocsátható, akinek leckeötvényét a vizsgaidőszak kezdetéig a tárgyak előadói, a gyakorlatok vezetői aláírták.

Vizsgára a délelőtti december 12–17 között jelentkezhetnek, az esti és levelező, valamint a mérnök-közgazdász hallgatók pedig december 6–15 között.

Előre hozott vizsgát csak az esti és levelező hallgatók tehetnek november 15-től, az érdeklőt tanszékhez hozzájárulással. Az utóvizsga időszak délelőtti hallgatóknak február 1-től 15-ig, estieknek és levelezőknek február 17–29-ig tart. A második félév első tanítási napja 1964. február 3.

— Mi a tanszék tapasztalata az első évről?

Sajnos, a középiskolában kapott érdemjegyek

nem fedik a tudást.

Számos olyan hallgatónk van, aki ötös osztállyal jött, és itt 2–3-ra írta meg dolgozatát. A hallgatók orosz nyelvi átlaga 2,78. A másik gondot — folytatja Suara elvtárs — a közgazdasági technikumot végzetek okozzák. Az év elején nagyon sokan kérték közülni, hogy tegyük kezdő csoportba őket. Ez lehetetlen, mert ez külön problémát jelent (tanár, terem és egyéb szempontokból), másrészt nem lenne reális, ha figyelembe vesszük, hogy ezek a diákok már 8 éve tanulták az orosz. Csak azok vehetők kezdő csoportba, akik egyáltalán nem tanulták a nyelvet. Mi minden segítséget megadunk, hogy könnyebben tanuljanak a hallgatók, ennek érdekében hoztuk létre majd a II. félévben a nyelvi laboratóriumot — fejezte be Suara elvtárs.

Nagy Vilmosné elvtársnő a felmerő dolgozatok tanulásáról beszélt: — Amikor annak anyagát összeállítottuk — kezdte — közepes középiskolást tudást vettünk alapul. Mint később a hallgatóktól ezt megtudtuk, egyáltalán nem találták nehéznek, a tanulás mégis döbbenetes. Sokan teljesen

alapvető nyelvtani dolgokkal

— mint a főnév- és melléknév ragozás nincsenek tisztában. Alig volt a csoportokban olyan dolgozat, amelyet elfogadtunk. Most, a zárthelyik után, ha nem is olyan nagy mértékben, de ismét ezek a hibák találhatók a dolgozatokban. A tanároknak az az észrevétele, hogy a hallgatók a felmerő dolgozatok után elmélyültebben dolgoztak. Sokan látják a követelmények és tudásuk közti különbséget. Mi — folytatta Nagy elvtársnő — nagyon elégedettek vagyunk a hallgatók szorgalmával, munkájával, csak a tudásukkal nem. Bár jobb az előző éviéknél, mégis nagyon sok a pótolnivaló. Amint tapasztaltuk, a hallgatók örömmel fogadták a tanszéknek azt a törekvését, hogy elsősorban a beszédkésztséget fejlesszük. Ez azonban az alapvető nyelvtani szabályok elsajátítása és a hallgatók meglehetősen szerény szókincse nélkül nem vezet eredményre.

A statisztika egyetemünk alaptárgya, oktatását a második évfolyamon kezdik.

A statisztika tanszékét egyetemszerte veszélyesnek tartják, a hallgatók véleménye szerint a statisztika nehézségi sorrendben közvetlenül a matematika után következik. Másrészt vélekedik azonban arról Köves Pál elvtárs, adjunktus.

— A statisztika nem nehéz — mondotta —, csak komolyan kell foglalkozni vele. Olyan tárgy, melynek elsajátítása alapos, elmélyített munkát igényel. A zárthelyi dolgozatok sikere is e munka függvénye. Mivel bennünket éppen az érdekel, hogy milyen tapasztalatot szerzett a statisztika tanszék a másodévesek most megírt dolgozata révén, térjünk át erre a témára.

Köves elvtárs elmondta, hogy az idei zárthelyi jobban sikerült a tavaly, ugyanebben az időpontban megírt dolgozatoknál. Ez annál is jelentősebb, mert a tanszék az eddigi tapasztalatok alapján nem várt túl jó eredményt az első zárthelyitől. De mindennél többet mond a statisztika-dolgozatok „statisztikája”. Az átlag 2,9. Ezen belül a legjobb eredményt az általános kar érte el (3,27). Az ipari és a kereskedelmi kar átlaga már jóval alacsonyabb, 2,75.

Örvendés, hogy volt 75 jeles és 100 jó dolgozat, ami a dolgozatok egyharmadát teszi ki. S az első zárthelyi megírásával megindult a verseny a jeles és jó dolgozatok írói között. Ugyanis, aki az összes dolgozatot jelesre vagy jelesre kereshetően írja meg, felmentést kap a vizsga alól.

Ugyanakkor nem szabad megfeledkezni a 79 elégtelen dolgozatról: ez a szám az évfolyam hallgatóinak 15 százalékát jelenti.

Mi volt a zárthelyi dolgozat legfőbb jellemzője?

Annak ellenére, hogy az előadásokon külön felhívták a hallgatók figyelmét a legáltalánosabb hibákra, mégis igen sokan elkövettek azokat. Ennek magyarázata csakis az lehet, hogy sokan nem járnak rendszeresen előadásra, vagy ha jelen vannak is, nem figyelnek oda kellőképpen.

— Milyen tanulási módszereket tanácsol Köves elvtárs a hallgatóknak az elkövetkezendő időkre?

Nem lehet eléggé hangsúlyozni az órákon való aktív részvétel fontosságát. De ez nem elegendő. Komolyan és rendszeresen kell foglalkozni az anyaggal. A tankönyv alapos tanulmányozásán kívül a példamegoldás gyakorlását tudom elsősorban ajánlani.

Az első zárthelyit tehát megírták. A gyakorlatokon, a gyakorlatvezetők segítségével alaposan áttanulmányozhatták a hallgatók hibáikat, s bizonyára mindenki levonta a szükséges tanulságokat. Remélhetőleg a zárthelyi tapasztalatai elősegítik a következő sikerét.

Nagy Zsuzsanna — Fery Sarolta

NDSZ utazási igazolványok

igényelhetők Barabás Anikónál november 19-én, 12–15 óráig, 26-án 14 és 15 óra között a KISZ-bizottságon. Az igazolvány ára 16.— Ft, a bélyeg ára 2.— Ft. Az igazolvány 1 évig érvényes, és 25 százalékos kedvezményt biztosít valamennyi szocialista országban. Későbbi igénylést már nem fogadhatunk el.

5 x 2 HÉT A KISZ-ÉPÍTŐTÁBOROKBAN

November 7-én, valamennyien kissé megilletődve hallottuk, hogy három közgazdász hallgató aranykoszorús KISZ-jelvényt kap, a nyári építőtáborokban végzett ötszörös kéthetes társadalmi munkája elismeréseként. A kitüntettek: Urbán Klári II. évf. pénzügyi, Beresényi Botond III. évf. általános, Benhard Aladár III. évf. belkereskedelmi szakos.

Közülük kerestem fel Urbán Klárit. Nevezetes, hogy ez az első alkalom, amikor lány is megkapta a jelvényt. Elbeszélgettünk tapasztalatairól és élményeiről. Mint mondotta — a kéthetes építőtábor minden nyáron üdülést is jelentett számára. Nem mintha nem kellett volna dolgoznia, vagy a hajnali felkelésnél nem tudna kellemesebben elképzelni, de úgy egészében véve, mégis jó volt, és a szép emlékek feleltek a nehezebb perceknek. — Első ízben

Bodakajtorban

volt, ott gyümölcsösben dolgoztak, barackot szedtek. Szinte működni kezd a Pavlov-féle reflexem, amikor mesélik, hogy milyen finom barackfajtákkal volt dolgom. Természetesen, nem kellett munka közben állandóan füttyölniök, és így lehetőségük nyílt az ízék és zamatok mélyreható elemzésére. Második alkalommal

Balatonaligán

a szőlőkötözés művészetével ismerkedett meg. Mert az művészet. Lehet olyan szépen csinálni, hogy utána gyönyörűség ránézni a táblára, és ha mindez boszorkányos gyorsasággal párosul — amire véleményem szerint csak a nők képesek —, akkor van remény, az első hely elérésére a munkaversenyben. Egyébként a brigádversenynél nagy szerepet játszik mindig az önzetlenség. Ugyanazon iskola brigádjai közös megegyezés alapján, a legesélyesebb csapatnak segítettek a teljesítmény fokozásában. Nem csoda, ha olykor fantasztikus eredmények születtek. Itt győzött meg arról is, hogy a körülmények mennyire befolyásolják az embert. Az egyébként pedáns és illyesmire kényes lányok, ott egyáltalán nem törődtek étkezésekkor a szőlőlevéltől kénporos és permetes kezükkel. A

Mezőfalván

mindkét évben kukoricacímerezés volt a munkájuk. Azt mondja: bosszantó, hogy a kukorica milyen magasra nő. Előbb nem értettem miért, aztán leesett az a bizonyos... Nem lehet ráfogni, hogy valami langaléta termet és a címer, mint tudva levő, a kukorica legmagasabb pontja.

Ezek után nem emlékeiről kérdeztem, hanem általában a táborokról. Ötéves összehasonlításban mi a tapasztalata? Erről a következőket mondta: — Ha a táborok kulturális és sportéletét valamint a munkaszervezést nézzük, fokozatos romlást tapasztalunk. Egyre többen vannak olyanok, akik csak „szervezés” eredményeként mennek el, nem pedig lelkesedésből. Ezek állandóan lógásra törekednek. Már pedig, ha ez nagyobb mérvű lesz, nem vet jó fényt a táborokra.

Törzsök István

Cikkünk nyomán...

Egy esti hallgató lapunk egyik régebbi számában szóvá tette, hogy miért különböző időpontokban jelentkezhetnek az esti és levelező hallgatók vizsgára, hiszen az estiek részére hátrányos. Az egyetem vezetősége ezt az észrevételt figyelembe vette és az e félévi vizsgákra a jelentkezési időpontokat az estiek és levelezők részére azonosan, december 6–15 között állapította meg.

N. M.

„Ezennel felavatjuk...“

Az avatás percei

November 2-án este bensőséges keretek között tartotta meg a táncsoport ez évi munkaértékelését. Ez az értekelés azonban túlnő a szokványon, ünnepélye avatták az ott lezajlott események.

Sorra érkeztek a meghívott vendégek, egyetemünk tanárai, testvéregyüttesek küldöttei. A „Lakodalmi tállás és tánc” a november 7-i ünnepségre tanult összeállítás méltán aratott nagy sikert. Jó hangulatban kezdődött és folyt le a vacsora, majd sor került az értekeléshez. A táncsoport és a zenekar egy-egy vezető tagja Szabó Kálmán elvtársat, egyetemünk tudományos rektor-helyettesét a táncsoport tiszteletbeli tagjává, Bikics István elvtársat, az ipari kar dékánját a népi zenekar tiszteletbeli

tagjává avatta, továbbá mindkettőjüket a táncsoport vezetőjének tisztébe kérték fel és ezt lógó pecséttel ellátott díszes oklevéllel igazolták. A két ünnepelt elfogadta, megköszönte a megtiszteltetést, majd pohárköszöntőt mondott. Hátra volt még a próbatétel. Bikics elvtárs hegedülése, Szabó elvtárs csárdásbemutatója. Mindkettő ragyogóan sikerült, s most már a gyakorlatban is bebizonyították, hogy nemcsak segítők voltak a zene- és tánc-körnek, hanem maguk is értenek az aktív művészetekhez.

Az egyik szünetben megkérdeztem Mózes Lászlót, a népi zenekar vezetőjét, mondja el véleményét erről a mai esténről.

„Ezzel az összefüggéssel többet akartunk, mint amit itt láthatunk. Meg akartuk mutatni azt is, a meghívottaknak, milyen a jól működő kollektíva. Zene- és tánckarunk mindig járunk szórakozni. Közvetlen célunk még jobb eredményeket elérni, mind a csoport egészének működésével, mind az egyes tagok teljesítményének maximális növelésével.”

Ez az est és az elmúlt szereplések megerősítik szavait. Valóban, a zene- és tánckar méltó példáját mutatja a jó közösségi munka sikerének, mind a színpadon, mind a vizsgákon.

Kovács László

Jelenet a Lakodalmas című táncjátékból

Villámriport énekkarunkról

Enekkari próba szünetében kerestük fel Tóth Mihály elvtársat, az együttes karmesterét. Sikeres szereplésükről gyakran hallunk hírt, magunk is tanúi lehetünk fellépésüknek. Most néhány szóban az eredmények mögött rejlő munkáról, terveikről kérdeztük meg.

— Milyen az együttes próbarendje?

— Hetente két alkalommal, szerdán és pénteken tartunk próbát este fél héttől, fél kilencig.

— Milyen problémák merülnek fel az énekkar munkájában?

— Sajnos a régi tőzstago köztül csak kevesen tértek vissza az idén tagjaink sorába. Tenoristánk is kevés van, szívesen látnánk újabb jelentkezőket.

— További terveik?

— November 29-én rádiófelvételünk lesz a rádió népi zenekarával. Még ebben a félévben salgótarjáni vendég szereplésre megyünk. Március elején az egyik peremkerületben lesz hangversenyünk, majd az országos énekkari versenyen veszünk részt. Jövő nyáron külföldi utat tervezünk. Berlinből és Prágából már kedvező ajánlatot kaptunk és választ várunk Varsóból és Szófiából is.

— Milyen az együttesben a közösségi szellem?

— Hát bizony, van még tenivaló ezen a téren. Sok az első éves közöttünk és ők kevésbé ismerik egymást, nem szoktak még össze. Voltunk már kétnapos kiránduláson Egerben, ami nagyon jól sikerült, közelebb hozta egymáshoz a tagságot. Idővel — és a KISZ-vezetőség munkája segítségével bizonyára még jobb kollektívát, baráti közösséget tudunk kialakítani.

P. J.

Németül beszélők figyelme!

A „Zöld szörnnyeteg” című német filmet felirat nélküli vetítéssel mutatják be a német nyelvi kör tagjai számára, november 26-án, kedden este 6 órakor a Német Kultúra helyiségében. (VI. Népköztársaság u. 21.) Belpécs díjtalan.

SLÁGER MAGNÓRÓL

Új módszerek a német fordítási versenyen

A német nyelvi kör fordítási versenyének győztesei: Tóth Endre, Szántó Zsuzsa, Förschner Erzsébet

Új szellemben zajlott le a német nyelvi kör fordítási versenye. Ezen a versenyen a résztvevők nem kapták kézbe az egész szöveget és nem használhatták szótárt. A német szöveget egy a legtitesebb hochdeutscho beszélő német egyetemista olvasta fel. A felolvasó minden mondat után 30-50 másodperces szünetet tartott, ezalatt a versenyzőknek a hallott szöveget rögtön magyarul kellett leírni. A fordítás magyarról németre szintén így zajlott le. A versenyzők az elhangzott magyar mondatokat „kapasból” fordították le németre.

Nagy gondot jelentett a fordítási verseny jellegének megfelelő szöveg kialakítása. Az eddigi hagyományoktól eltérően nem eredeti szövegek szerepeltek és csak az elengedhetetlenül szükséges szavakat. A németről magyarra fordítás első része viszonylag elvontabb politikai jellegű szöveg volt, míg a második rész konkrét cselekményt írt le.

A magyarról németre fordítás minden mondatát „buktatón” tarkították. Olyan kifejezések, melyek a két nyelvben jelentősen eltérnek egymástól, valamint fontos szavak, mint például:

Közgazdasági Egyetem, közgazdász, közgazdasági, várni valamire, probléma, ebből a szempontból, gyűlést tartani, „Ifjúság a szocializmusért” mozgalom, NDK-ban, lehetőség stb.

A verseny harmadik része kísérleti jellegű volt. A versenyzőknek a nyelvtudás legmagasabb fokáról, a szinkronfordítási készségről kellett tanúbizonyságot tenni. A szinkronfordítónak, mint köztudomású az idegen szöveg folyamatos elhangzása közben kell fordítani. Természetesen ezt a készséget versenyszerűen összemérni, technikai okok miatt lehetetlen már a résztvevők száma miatt is. Egyenként kellene mindenkit végighallgatni. A folyamatosan elmondott szöveget viszont írásban nem lehet megfelelő gyorsan követni. Ezt a problémát úgy hidaljuk át, hogy a szöveg nem prózában, hanem — akár-

milyen furcsának tűnik — magnóról, énekben hangzott el. Egy német nyelvű lassú táncdal (slow fox-ritmus) alkalmas volt arra, hogy írásban is lehessen követni, és így a bírálóbizottság meggyőződéssel arról, mennyire értik meg a versenyzők a folyamatos szöveget.

A nyelvi kör tagjainak csak 20 százaléka indult a versenyen. Sokan elrettek a versenyfelhívás azon kitételétől, miszerint a fordítás szótár nélküli történet.

Az indulók több mint fele sikeresen oldotta meg feladatát, jó nyelvkészségről és magasfokú német tudásról tett tanúbizonyságot.

A fordítás magyarról németre sokkal jobban sikerült, mint németről magyarra. Ez a verseny leghasznosabb tanúsága. A német nyelv tanulásánál sokkal kevésbé ügyelnek a helyes kiejtésre, mint az angolnál vagy a franciánál. A versenyzőknek a német anyanyelvű kiejtés megértése okozott nehézséget. Az is probléma, hogy Németországban sokkal kevesebb ember beszél hochdeutscho, mint amennyien dialektust, a XIX. század közepén túlnyúló feudális széttagoltság miatt. A gyakorlati élet azt kívánja, hogy a németet tanulók már tanulás közben megismerjék és megértsék a Németország lakosságának túlnyomó többség által beszélt különböző dialektusokat. Ezért igen hasznos lenne, ha a német órákon a hallgatók többször hallanák magnóról, német anyanyelvűk beszédét, valamint azonos szövegeket különféle dialektusokban.

A versenyen a különböző értelmi félreértéseken kívül a leggyakrabban előforduló konkrét hibák a következők voltak:

Németről magyarra: Sokan a Parteitag (kongresszus-t) pártnapnak fordították, a győztes kivételével a Zentralhaus-t senki sem fordította székháznak. Sokan a verneinen (tagadni-t) nem tudták lefordítani. Ilyen szó volt a Angriff (támadás), a Verteidigungsministerium (Honvédelmi Minisztérium).

Erdekes, hogy Hruscov névének német kiejtése a versenyzők többségét megzavarta. Sokan Kurt Schöff, Kurt Schöff, Kurt S. változatokat hoztak ki.

A magyarról németre fordításban feltűnően kevesen tudták lefordítani a választott hivatásunkkal összefüggő Közgazdasági Egyetem, közgazdász, közgazdasági szavakat. Az ebből a szempontból kifejezést egyetlen versenyző sem írta helyesen.

A német nyelvi kör fordítási versenyének győztesei:

I. Tóth Endre, közlekedési szak I/8 100 Ft.

II. Szántó Zsuzsa, ált. I/1 80 Ft.

III. Förschner Erzsébet, agrár I/1 70 Ft.

Színvonalas munkájukért a nyelvi tanszék dicséretében részesültek:

László Gábor külker II/3, Ecsedi János agrár III, Bognár Tibor külker I/2, Bognár István külker I/1, Bori Antal külker II/2, Szabó András nemzetközi képes. I. Ifj. Ránky László külker I/3, Szabó Kristóf ipar I/4.

Szeretnék köszönetet mondani Nagy Vilmosné és Papp Elemér német tanár elvtársaknak a verseny lebonyolításában és az elbírálásban nyújtott segítségükért.

Székely András

Messziről jöttek...

A most induló cikksorozatunkban az egyetemünkön tanuló első évfolyamos külföldi diákokat mutatjuk be a „Közgazdász” olvasóinak.

Először a 15 külföldi diák közül a két Laoszból érkezettet szeretnénk megismertetni.

SANGTHON PHANNAVONG Vientianéből jött, SOULIN THAVONG SOUTSADY családja a Kőedény-síkságon él.

Sangthon komoly, zárkózott fiú, kinek tökéletes ellentéte Soutsady — „magyarul” Szuszi. Szuszi szívesen mesél, csupa jókedv, szellemesség.

Amikor arra kérjük őket, beszéljenek hazájukról, s hogy kerültek Magyarországra. Szuszi elkéri ceruzáját, s lerajzolja Laoszt. Tőlünk bizony nagyon messze van, úgy mondja, 21 ezer km-re. De az út odáig nemcsak a távolság miatt volt nehéz. Ő mindössze 11 éves volt, amikor 1956-ban a polgári forradalom elsöpörte a királyságot. De akkor a hazai és az amerikai burzsoázia került uralomra. A harc tovább folyt az amerikaiak ellen. Ebben a harcban már ők is részt vettek. Sangthon írodai szolgálatot teljesített, Szuszi harcolt. Büszkén mutatja a sebhelyet a fején és karján — meglátte — mondja — három hónapig voltam kórházban. Csak aztán felelnek arra, hogyan kerültek Magyarországra. A kormány küldte őket, miután 1960-ban semlegessé vált Laosz. Szeretettel beszélnek vezetőjükről, Kongle kapitányról s Szinga-

purról és a Patet Lao tábor-nokáról.

Beszélnék az ipar és a mezőgazdaság helyzetéről.

— Kapitalizmus volt, amerikai tőke vezetésével, s még ma sem minden az államé. A mezőgazdaság eléggé fejletlen. Nemzeti eledeleik, a rizs a legelterjedtebb, s a déli-gyümölcs minden fajtája gazdagon terem. Széles területen húzódnak őserdők. Nem ritka az elefánt sem, amelyet a föld megművelésénél is felhasználának, egyelőre traktor helyett. Exportjuk jelentős részben érc, főleg arany, valamint mezőgazdasági termékek — fa, elefántcsont, sertés, bivaly, valamint déli-gyümölcsök.

— S a további út, milyen szakemberekre van szükség?

Jóformán az összes foglalkozást felsorolják: — tanár, mérnök, orvos stb. Általános szakember-hiány van. A kormány sok fiatal küld tanulni. Hazánkban Debrecenben, Pécsen és Szegeden tanulnak, Budapesten a Műszaki Egyetemen és a Testnevelési Főiskolán tanulnak rajtuk kívül. Mindannyiukra nehéz feladatok várnak.

— Hogy érzik magukat Magyarországon?

Szeretnek itt lenni. Szuszi büszkén meséli, hogy mióta hazánkban van, sok városban járt, Budapest után Pécs tetszett neki legjobban. A tanulás elég nehéz, s a legnagyobb nehézséget a magyar nyelv okozza. Ennek ellenére járatosak a magyar irodalomban. Különösen a verseket kedvelik, bizonyításként előhúznak egy Radnóti-kötetet.

S érdekességként néhány apróságot művészetükről is.

Osí kultúrája van hazájukban a fa- és elefántcsont-faragásnak is. Színházukban a népi hősök, a jó királyok legendáit játsszák. Ezek mind-egyike jóságra, igazságszeretetre tanít.

Nemzeti írójuk és költőjük Kcohamakay, aki az 1800-as években élt.

Népi szokásaikról: A legnagyobb ünnepük április 15-e, újév napja. Buddhista vallás szerinti időszámításuk eltér a miénktől, már 2506-ot írnak.

Esküvő alkalmával náluk is „hét hatásra” szóló lagzit csapnak, de a fiatalok nem mennek nászútra, vagy ahogy ők mondták, kirándulásra.

S hogy Szuszinak 13 testvére van — erre azt válaszolja: — „ez nálunk szokás”.

Dr. Vági Ferenc:

„A szovjet mezőgazdaság fejlődése és távlatai”

A szerző ebben a művében a szovjet mezőgazdaság fejlődését tárgyalja a Nagy Októberi Szocialista Forradalomtól napjainkig, kiegészítve a kommunizmusba való átmenet elvi és gyakorlati kérdéseinek az összefoglalásával. A szovjet mezőgazdaság fejlődését, mint egységes egészet mutatja be a könyv. Foglalkozik a fejlődés körülményeinek, eredményeinek, nehézségeinek, távlatainak az elemzésével.

A Szovjetunióban viszonylag hosszú idő alatt ment végbe a mezőgazdaság szocialista átszervezése. A mezőgazdaság szocialista rendszerének kialakulásával, a kolhozok és a szovhozok termelésben betöltött szerepének elemzésével foglalkozik a könyv első fejezete.

A szovjet mezőgazdaság 1960-ban a nemzeti jövedelem 20,6 százalékát adta a mezőgazdaság bruttó termelése 1913-hoz viszonyítva csaknem 2,5-szeresére nőtt meg. A 30-as évektől a mező-

gazdaság fejlődése lemaradt a többi népgazdasági ág mögött, a termelés nem fejlődött megfelelően, többször visszaesett, stagnált. Az 1953 utáni fejlődés adatai azonban azt mutatják, hogy a Szovjetunióban rövid idő alatt megszüntették a mezőgazdaságnak az ipartól való viszonylagos lemaradását. Értékes adatokat és elemzést találhatunk még a könyv második fejezetében a szovjet mezőgazdaság struktúrájára, műszaki ellátottságára, gépesítettségére, munka-termelékenységi színvonalára vonatkozóan is. A szovjet mezőgazdaság mai helyzetének vizsgálatánál több helyen található összehasonlítás a megfelelő magyar adatokkal.

A mezőgazdasági termékek állami begyűjtésének különböző formája alakult ki a gazdasági és történelmi körülményeknek megfelelően. A feleslegkes kötelező beadástól, rekvizitációtól, a „többcsatornás” begyűjtési rendszeren keresztül vezetett a fejlődés a termeltetési szer-

ződések egységes rendszeréhez, a begyűjtés mai formájához.

A SZKP Központi Bizottságának 1953 szeptemberi ülése fordulópontot jelentett a szovjet mezőgazdaság fejlődésében. Számos nagy jelentőségű intézkedés született ezután a mezőgazdasági termelés fellendítése érdekében. Ezek közül bővebben foglalkozik a könyv az anyagi érdekesség megteremtésével és fokozottabb érvényesítésével, valamint a mezőgazdaság állami irányításának felülvizsgálatával és teljes átszervezésével.

A kommunizmusba való átmenet alapvető feltételei a mezőgazdaságban ugyanazok, mint az egész népgazdaságban. De megteremtésük a termelőerők és termelési viszonyok alacsonyabb színvonalára miatt összetettebb, bonyolultabb feladat. A szerző befellegvésétül a kommunizmus építésének mezőgazdasági programjával a termelési viszonyok átalakításának jelentőségéről foglalkozik.

Csáki Csaba

Ünnepi tudományos ülésszak egyetemünkön

Egyetemünk fennállásának 15. évfordulója alkalmából, tudományos ülésszakot rendeztünk. Az elmúlt hét elején lezajlott háromnapos ülésszakon két fő témáról, a szocialista országok gazdasági együttműködéséről és a kvantitatív módszerek közgazdasági alkalmazásáról hangzottak el előadások. Az elhangzott kérdések jelenleg közép-kelet Európában állnak a gyakorlati közgazdasági életnek, a korszerű marxista közgazdasági tudományok és oktatásnak, olyan témák, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az országos tudományos távlati terv egyes fő feladataihoz, és fontos helyet foglalnak el egyetemünk több évre szóló kutatási tervében és módot adnak arra, hogy egyetemünk professzorai, oktatói gyümölcsözően együtt dolgozzanak az egyetemen kívüli közgazdászokkal.

A tudományos ülésszak megnyitóján megjelent Nyers Rezső, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának titkára, Friss István és Házy László, a Központi Bizottság tagjai, dr. Willy Ehlert, a berlini Közgazdasági Főiskola professzora, egyetemünk oktatói és sok vendég. A tudományos ülésszakot rektorunk, Pach Zsigmond Pál Kossuth-díjas történész, a történettudományok doktora nyitotta meg. Pach elvtárs többi között a következőket mondta:

A tananyagok színvonalának emelése, új anyagok kidolgozása, általában véve: az oktatás követelményei — a továbbiakban is, ma is az egyik legfőbb ösztönzőjéül szolgálnak a tudományos munkának egyetemünkön. Ma már persze nem abban az értelemben, hogy a kétféle terheltség közvetlenül egybeesik, hanem akként, hogy az oktatási anyag egyik vagy másik részlete — különösen annak súlypontjai — lényegesen nagyobb mértékben alapulnak (vagy legalábbis kell hogy alapuljanak), amelyek csak részben eredményez (esetleg néhány hónapos kutatás gyümölcsöként csak néhány mondat) válik a szoros értelemben vett tananyag alkatelmévé. Hadd hangsúlyozzam ezúttal is — a magas színvonalú egyetemi munka egyik alapfeltételéül: az oktatás és tudományos tevékenység szerves egységét és kölcsönhatását. — azt, hogy csak a rendszeres tudományos kutatás lehet az oktató-nevelő munka megújító, felpezsdítő forrása.

Az oktatás színvonalának emelése mellett — s azzal szoros összefüggésben — a tudományos kutatás másik fő ösztönzője egyetemünkön: a szocialista építés gyakorlata, — az a követelmény, hogy a közgazdasági tudományos munka a legszorosabb kapcsolatot tartsa fenn a gyakorlattal, a mindennapi élettel, a szocialista építés által felvetett új problémákkal, és segítsen a pártnak, a kormányzatnak ezekben a problémáknak elméleti feldolgozásában és gyakorlati megoldásában.

Az oktatás és tudomány egységének követelménye így volt képpen magában foglalja egyetemünkön az oktatás, tudomány és gyakorlat egységének marxista követelményét. — egész egyetemi munkálkodásunk fő irányvonalaként.

Természetesen mindnyájan tudatában vagyunk annak, hogy ezt a komplex követelményt könnyebb jelezni és kifejezni, mint megvalósítani. Tudatában vagyunk annak, hogy számos körülmény — sok esetben túlerheltség, magas óraszám, tudományos segédcsapat hiánya stb. — nehezíti, korlátozza előrehaladásunkat. Mi igyekszünk e korlátozó tényezőket kiküszöbölni, illetve kiküszöbölésükhez felsőbb szervek támogatását megnyerni. Ugyanakkor úgy érezzük: nem egy esetben vannak még kiaknázatlan belső tartalékaink is. Van még jócskán javítanivaló az egyetem, a tanszékek kutatómunkájának irányításában,

szervezésében, oktatóink szellemi energiáinak és alkotóképességének a fenti követelmények megvalósítására való összpontosításában. Gazdálkodjunk célszerűbben időnkkel, erőinkkel, ne menjünk a könnyebb ellenállás irányában, ne engedjünk az elmélyült tudományos kutatást gátló, az egy-két év múlva beérő, minden szempontból gyümölcsöző eredményeket kockára tevő erőszétforgácsolás kísérleteinek. Legyünk oktatóként-kutatóként egyaránt marxisták—leninisták,

akiknek fő célja a szocialista hazá, a szocialista világrendezés ügyének előmozdítása, — s az eredmények nem fognak elmaradni, az eddigieket újabb eredmények fogják tetézni.

Ugy vélem, joggal tekinthetem ilyen eredménynek mostani tudományos ülésszakunk megrendezését is.

Az ülésszakon „A szocialista országok gazdasági együttműködése, s ezen belül Magyarország szerepe” címmel dr. Vajda Imre, a közgazdaságtudományok doktora,

„Kvantitatív modellek és közgazdasági valóság” címmel dr. Szép Jenő, a matematikai tudományok doktora tartottak előadásokat. Dr. Kövér Károly, a közgazdaságtudományok kandidátusa, dr. Nagy Gyula, az Országos Tervhivatal osztályvezetője, dr. Krekó Béla egyetemi docens, dr. Kornai János, a közgazdaságtudományok kandidátusa pedig korreferátumot tartottak. Az alábbiakban Vajda elvtárs előadását és az ehhez csatlakozó korreferátumokat ismertetjük.

VAJDA IMRE

a közgazdaságtudományok doktora, a külkereskedelmi tanszék vezetője „A szocialista országok gazdasági együttműködése s ezen belül Magyarország szerepe” címmel tartotta előadását. Előadásának bevezetőjében az együttműködés szükségességének tudományos indoklását adta: „Az emberi termelőerők társadalmi termelőerőké válásának magasabb fokán, a fejlődés előrehaladásával, a racionális társadalmi termelés szélesebb kereteket igényel, mint amilyent általában egyes országok területe, népessége, piaca nyújt. Ennek során a társadalmi munkamegosztás szükségesszerűen mind nagyobb mértékben válik nemzetközi munkamegosztássá, más szóval: a társadalmi munkamegosztáson belül, mind nagyobb jelentőséget nyer annak nemzetközi szektora. Az ipari fejlődés egy érzékelhető, bár nehezen definiálható sávján pedig, a nemzetközi munkamegosztásban való aktív részvétel mértéke az országok többsége számára a fejlődés döntő elemévé válik.” „Ez a sáv persze nagyon nehezen határozható meg; a sáv határát ott látom, ahol a foglalkoztatottak legalább 30—35 százaléka esik az iparra, és ahol az egy főre eső energiafelhasználás eléri az évi mintegy 1000—1500 kW-t. E két kritérium, noha mennyiségi viszonylatokat fejez ki, a jelenlegi körülmények között megbízhatóbbnak látszik, mint az egy főre eső nemzeti jövedelem, aminek számításai módszere még nem tekinthető kiforrottának, és nemzetközi összehasonlításra semmiképpen sem alkalmas.”

Ismertette az európai KGST-országok helyzetét a fenti kritériumok tükrében, összehasonlítva ezeket a fejlett tőkés országokkal. Megállapította, hogy „az európai KGST-országok általában már elérték vagy éppen megközelítették azt a fejlődési fokot, amelyen a társadalmi munkamegosztás nemzetközi szektorában végbemenő folyamatok döntő szerephez jutnak a további előrehaladásban.”

A továbbiakban elemezte a szocialista országok közötti munkamegosztás fejlődését, külkereskedelmi forgalmuk tükrében, amelynek növekedési üteme az 1953—59 közötti időszakban meghaladta a világkereskedelem általános fejlődésének ütemét. „1953-ban az európai szocialista országokra esett a világexport 8,3 százaléka; ez az arányszám — a világkereskedelem volumenének jelentős bővülése mellett — 1959-re 10,4 százalékra nőtt.” „1959 óta azonban a szocialista világkereskedelmi részarány addig töretlenül növekedése megszűnt, a szocialista országok külkereskedelmi aktivitása nem haladta túl a világereszkedelemben tőkés oldalról jelentkező bővítő tendenciákat, amelyek legjellegzetesebben a másik integrációs póluson, a Közös Piac országainak egymás közötti forgalmában mutatkoztak meg.”

A megtorpanás alapvető oka a szocialista országok közötti áruforgalom szerkezetében keresendő. „A kereslet a szocialista országok közötti viszonylatokban általában nem a gép-szektorban nő, hanem a nyersanyag és mezőgazdasági termékek szektorában...” Ugyanezzel egyidőben a nyugat-európai tőkés országok gép- és járműkivitele a KGST-országokba jelentősen megnövekedett. „A szocialista országok gépi-gépjárműveit tehát nem abszolúte csökkenő mértékűek vagy stagnálóak; minőségi kérdések nyilván nem kis szerepet játszottak a helyzet ilyen ellentmondásos alakulásában.” A gépek primátusa a szocialista országok egymás közötti kereskedelmében „nem tükröződik kellő mértékben a kereslet újabb irányába; géppiacunk nem eléggé integrált.”

A következőkben az előadó a KGST-közöség áruszerkezete vizsgálatának részeként a magyar import és export áruszerkezetét szorosan elemezte, amely szinte egybeesik a legfejlettebb tőkés országokéval. Ez a tény nem tekinthető kívánatosnak, mert a szakosítás nem kielégítő voltából következik.

Annak leszövegezése után, hogy a szakosítás kiszélesedését gátolják a „növekedés kísérő jelenségei”, részletesen foglalkozott az előrehaladás útjában álló akadályokkal. Ezek közül elsődlegesnek „az értékszemlélet távolról sem általános, túlságosan lassú érvényesülését” hangsúlyozta, és ennek következményeit fejtegette ki. Megállapította, hogy „az értékszemlélet hiánya egyben meg is kíséri, hogy a szakosítás programozása terén közgazdaságilag indokolt fontossági sorrendet határozzunk meg.”

Az értékszemlélet háttérbe szorítása mellett „a belső piacok relatív zártsága, ami egyrészt mindíg újraszűri az önellátásra irányuló törekvéseket, másrészt lehetővé tesz egy olyan atmoszférát a termelésben, amely sem a műszaki fegyveremre, sem a műszaki haladásra nem kényszerít, sőt gyakran nem is nyújt ahhoz kellő impulzusokat”, gátolja a szakosítás elmélyülését.

Előadásának befejező részében a nemzeti jövedelem-kereskedelem közötti arányok hosszútávú fejlődését elemezte, szembeállítva hazánk helyzetét több, fejlett tőkés országgal.

„Ez a vizsgálat Magyarország sajátos problémáikájáról tanúskodik. Ipari és mezőgazdasági termelésünk szerkezetében a nemzetközi piacnak, kiváltképpen a szocialista nemzetközi piacnak rendkívül nagy a jelentősége, olyannyira, hogy annak a fejlődés további menetében, akárcsak legtöbb más, hasonló nagyságrendű és fejlődésű ország növekedésében domináló szerepet kell tulajdonítani.” „Külkereskedelmi érzékenységünk és iparunk szerkezete ez idő szerint nincsenek összhangban egymással.”

Az előadás céljaként az előadó a növekedés útjának tisztázását és a fejlődés meggyorsítását jelölte meg.

Kairói matematikus egyetemünkön

Az országaink közötti kormányegyezmények keretében február végén érkezett hazánkba Abdullah Erwis matematikus. A hároméves tanulmányút során az egyetem matematikai tanszékén, Krekó és Szép elvtárs irányításával dolgozott.

— Hogyan kapcsolódik jelenlegi munkája eddigi kutatásaihoz? — tettük fel az első kérdést a szemüveges, mosolygós arcú Mr. Ewisnek.

— A gazdasági és kulturális elmaradottság a tudományok területén is éreztette hatását Egyiptomban. Közgazdasági Egyetem csak az elmúlt évből nyílt meg Kairóban eddig csak négy kereskedelmi főiskola működött az ország különböző városaiiban. Természetesen ebből következően, hogy a matematika közgazdasági alkalmazása is csak ezután fog térni hódítani nálunk. Ami engem illet, a matematika műszaki alkalmazásával foglalkoztam, ily módon a matematika és a közgazdaságtan kapcsolata teljesen új terület számomra.

Nagyon megragadott Magyarországon a tervezés, az,

hogy a termeléstől az oktatásig mindent igyekeznek megtervezni, minden folyamatnak határozott irányt szabni. Talán nem szükséges különömböztetnem, hogy az elmaradott országok számára milyen nagy jelentőségűek a matematikai, programozási módszerek. Ha már itt tartunk, szeretném megemlíteni, hogy Egyiptomban folytatnak kísérleteket a szocialista gazdasági módszerekkel kapcsolatban. Ezek közé tartozik például a mezőgazdasági termelőszövetkezetekkel való kísérletezés. Éppen úgy, mint a kairói Közgazdasági Egyetem esetében, itt is egészen új vállalkozásról van szó, amelyről még nem állnak rendelkezésre megfelelő tapasztalatok, illetve adatok.

— Teljesen új témán, új környezetben kezdett el dolgozni. Ért-e már el eredményeket?

— Ilyen jellegű munkánál különösen fontos a helyes irányítás és segítségnyújtás, ebben a tekintetben igen sokat köszönhetek Mr. Krekónak. Nem tagadom, hogy sokat dol-

goztam az első félévben, de — azt hiszem — nem eredménytelenül. A közelmúltban alkalmam volt egy hetet Kelet-Németországban tölteni. A szállítási probléma új megközelítési módszere itt is kedvező fogadtatásra talált. (Német professzorok leveleit veszi elő, amelyek szintén ezt igazolják.) Az NDK-ban egyébként az elektronikus számológépekkel foglalkozó kongresszuson vettem részt, amelyen előadást is tartottam.

— Milyen további tervei?

— Egyetemi doktori disszertációm anyagát lényegében készre áll. Bár szó van a megállapodásban szereplő három év öt évre történő meghosszabbításáról, szeretném kandidátusi disszertációm is a három éven belül elkészítenni.

Tudományos munkája mellett Mr. Ewis oktatói munkát is végez: a külföldi hallgatókkal foglalkozik matematikában.

— Milyen tapasztalatokat szerzett ezen a téren?

— Röviden összefoglalva: nagyon nehéz számukra a matematika. Nem is főként a

Vajda Imre előadását hallgatják egyetemünk oktatói, diákjai és a vendégek

Dr. Kövér Károly:

A szocialista valuta paritásának néhány elméleti problémája

A Kövér elvtárs korreferátumában alapvetően egy problémával foglalkozott, a valutaparitás objektív értékkategória jellegével a szocializmusban. A szocialista közgazdaságtanban jelenleg uralkodó közvélemény valutáris elmélete szerint, a szocialista nemzetközi pénzügykapcsolatokban a valuta paritása nem objektív értékkategória és a valutaparitás és az értéktörvény között nincsen kapcsolat.

Az előadó elsősorban Szmirnov professzor munkájában lefektetett elméleti megállapításokkal vitatkozott. Kifejtette, hogy a szocializmusban csak látszat az, hogy a külső és belső árszínvonal egymástól teljesen független és a valutaparitás nem gyakorol hatást az illető országok külkereskedelmi forgalmára, tartalmilag bebizonyította, hogy a szocialista gazdaságban olyan „puffer mechanizmus” (árkiegészítési rendszer) jön létre, amely az értéktörvény működésének hatását fel fogja, de ugyanakkor magát a hatást megszüntetni nem tudja. Utalt arra, hogy a jelenlegi felfogás bizonyos fejkét képezi az e területen kibontakozó kutató és elemző munkának.

Az előadásban állást foglalt, hogy a működő-ütköző mechanizmusnak létjogosultsága van, azonban annak funkcionálását árnyaltatni kell tenni. Kifejtette, hogy a működő-ütköző mechanizmusnak gyakorlatilag négy vonatkozásban van feladata:

1. a tervszerűen és igényeinknek megfelelően kialakított belső árstruktúra elszigetelése a világpiaci árstruktúrától;
2. egyes perspektívák, de még induló iparágak termékei exportjának támogatása;
3. a tőkés világpiaci ciklikus és spekulatív áringadozásainak a tervgazdálkodásra való hatásának kivédése;
4. az árszínvonalak és a valuták paritása miatti mennyiségi különbségek kiegyenlítése.

Az előadást követő vitában a felszólalók egységesen helyeselték azt a gondolatot, hogy a szocializmus a valutáris kapcsolatokban is a valutaparitás objektív közgazdasági kategória és ebből következően annak figyelembevétele és tudatos alkalmazása a gazdasági kapcsolatokban, fontos követelmény.

W. I.

Egyetemi könyvespolc

Shanks, M.: A stagnáló társadalom

Shanks, a fiatal angol közgazdász nemzedék egyik legismertebb figurája. Tanulmányában azokkal a fő kérdésekkel foglalkozik, amelyek ma Angliában a közgazdasági és politikai viták homlokteré-

ben állnak. A két rendszer versenyéből indul ki, s ennek tükrében veti fel Anglia uralkodó köreinek fő problémáit gazdasági téren. Külön hangsúlyozza, hogy a szigetország nemcsak a szocialista világhoz, hanem a tőkés világ más országaihoz viszonyítva is egyre inkább lemarad, s azt a kérdést teszi fel, hogy vajon milyen intézkedésekre van szükség a szigetország fejlődésének meggyorsítására.

nyelvi nehézségekre, hanem a megfelelő előképzettség hiányára gondolok itt. Nem arról van szó, hogy matematikusok legyenek, de ma már a közgazdászknak is kell rendelkeznie bizonyos matematikai tudással, a közgazdaságtan igényeinek megfelelően. A már egyetemünkre járó hallgatók számára még több órával, segítségével egyetemen megkönnyíteni a nehézségek leküzdését. Azonban a jövőre vonatkozóan azt javaslom, hogy az egyetemre való felvételük előtt meg kell vizsgálni a külföldi hallgatók matematikai előképzettségét és amennyiben ez nem felel meg bizonyos minimális követelményeknek, akkor át kell irányítani őket más egyetemre, illetve főiskolákra.

— Volt már külföldön ez előtt is?

— Igen, Hamburgban töltöttem két évet, mint docens. Nem bókna számom, de itt sokkal kedvezőbbek, barátságosabbak az emberek, mint Nyugat-Németországban. Persze, a magyar nyelvvel nekem is sok nehézségem van. Ezen úgy próbálok segíteni, hogy kezdetül fogva egy magyar családnál lakom. A kollégiumban ugyanis önkéntelenül anyanyelven beszélnek az arab diákokkal.

Mr. Ewisnek mind tudományos, mind oktatómunkájához további sikereket kívánunk.

A második és harmadik fejezet Anglia mai gazdasági és társadalmi problémáit vizsgálja. Ezeket elemezve a fő bajnak az osztályellentéteket, az osztályharcot tartja, amely szerte „sajnálatosan” ma is létezik Angliában. A negyedik és ötödik fejezet a szakszervezeti mozgalom kérdéseivel foglalkozik, és részletes javaslatokat tesz a szakszervezetek számára. A hetedik fejezet az általa javasolt szocialista reformok belpolitikai összefüggéseit és előfeltételeit tárgyalja. Azután Anglia nemzetközi versenyképességének gazdasági problémáit vizsgálja. Megmagyarázza, hogy miért a kivétel az angol gazdaság Achilles-sarka a második világháború utáni helyzetben. A lemaradás egyik oka véleménye szerint az a tény, hogy a szakképzett tudósok és mérnökök aránya az iparban viszonylag igen kicsi. A kilencedik fejezetben összegezi tanulmányának főbb mondanivalóit, s azt a következtetést vonja le, hogy Anglia képes az általa megjelölt feladatok megoldására.

Előadások hét szekcióban

Két miniszteri díj

Eredményes részvételünk a VI. országos tudományos diákköri konferencia szegedi ülészakán

Ez évben a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 46. évfordulója tiszteletére rendezték meg a VI. országos tudományos diákköri konferenciát. A konferencia társadalomtudományi és természettudományi szekcióinak üléseit november 4–6-ig a szegedi József Attila Tudományegyetemen tartották.

A szegedi ülészakán a tudományegyetemek, az orvosegyetemek és a tanárképző főiskolák mintegy 500 hallgatója vett részt, közel 1500 oktató kíséretében. A fiatalok 274 pályamunkát vittek magukkal, melyet a háromnapos ülészak ideje alatt adtak elő.

A megnyitót a József Attila Tudományegyetem aulajában tartották meg november 4-én, vasárnap délelőtt 11-kor. Dr. Antalffy György egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem rektora bevezető szavaiban hangsúlyozta: „A tudomány szerete, a tudomány szépségeinek megismerése fűli a tudományos diákkörökben tevékenykedő fiatalokat. A tudomány szerete jegyében végezze munkáját az országos konferencia valamennyi szekciója, itt Szegeden is.”

Királyi Andrásné, a KISZ Központi Bizottságának tagja, a KISZ Budapesti Bizottságának titkára, a KISZ Központi Bizottság üdvözlését tolmácsolta a szegedi konferencián. Felszólalásában arról beszélt, hogy a szocialista társadalom és majd a kommunizmus építésének feladatai olyan tudományos szakembereket igényelnek, akik jól ismerik a ma technikáját annak ismeretében képesek a jövő technikáját is megteremteni.

A KISZ a tudományos szakemberképzés egyik fontos eszközeként tartja a tudományos diákkörököt, amelyek a kutatómunka szeretetére, a tudományos elmélyülésre nevelik az egyetemen tanuló fiatalok legtehetségeiből, s ezért rendezi meg évlelt működve a Művelődésügyi Minisztériummal az immár hagyományossá vált országos konferenciákat.

A VI. országos tudományos diákköri konferencia hétfőn reggel három szekcióban Szegeden, Budapest és Gödöllőn megkezdte munkáját. A szegedi ülészak 4-én délelőtt a társadalmi tudományi szekció plenáris ülésével kezdődött meg a JATE aulajában. Az ülés referátumát Filöp László, a debreceni Kóssuth Lajos Tudományegyetem IV. éves magyar szakos hallgatója tartotta. „Lira és gondolatosság” címmel.

A konferenciára három országból: Bulgariából, Lengyelországból és a Német Demokratikus Köztársaságból érkeztek vendégek. A szófiai Orvostudományi Egyetem, a hallei és rostocoki orvostudományi és krakkói orvostudományi egyetemük ifjúsági szervezeteit képviselték Szegeden.

Egyetemünkről 20 hallgató és 6 oktató vett részt a szegedi konferencián. Hallgatóink három önálló közgazdasági szekcióban és négy más egyetem hallgatóival együtt rendezett szekcióban szerepeltek. November 4-én került sor a világgazdasági szekció vitáira. A referátumot Endreffy Miklós tartotta „Munkamegosztás a Közös Piacban” címmel. A referátumokat pedig Becsky György, Jakab Zoltán és Gaal Gyula tartották. Az ülést dr. Simai Mihály elvtárs vezette. November 5-én az ipar- és társadalmi szekcióban Baricz Re-

zsó „A munkatermelékenység és kapcsolatainak vizsgálata az iparban” címmel tartott előadást, melyhez Mihály Sándor, Rozgonyi Tamás V. éves „A” szakos hallgató és Gergely József járultak hozzá korreferátumaikkal.

November 6-án az agrár-gazdasági szekcióban Laczó Ferenc IV. éves agrárszakos „A belterjesség közgazdasági problémái” című előadása hangzott el. Korreferátumokkal szerepeltek Szabó Gábor IV. éves agrárszakos, Kötél Júlia és Riener Mária, IV. éves agrárszakos, Rácz Károly V. éves „A” szakos, és Zlatarewa Vera III. éves belker. szakos hallgatók. Az agrárgazdasági szekció külön érdekessége volt, hogy Kólos Tibor szegedi IV. éves joghallgató a háztáji gazdaságok szerepéről szóló korreferátumában közgazdasági kérdésekkel foglalkozott, amit a felszólalók hasznos és köztérre méltó kezdeményezéseknek találtak.

Valamennyi szekcióra jellemző, hogy az előadás és a korreferátumok elhangzása után igen sok színvonalas hozzászólás következett, és mindhárom esetben a vitavezetőnek

kellett elválni a további vitát, mert az idő lejárt.

A pedagógiai szekcióban november 5-én Weitz Tamás IV. éves tervmatematika-szakos hallgató „A tanulmányi eredményre ható tényezők statisztikai vizsgálata” című dolgozatával szerepelt. A komoly elemzés a szakemberek elismerését is kivívta. Ezt mutatja az is, hogy az ülés után a Felsőoktatási Szemle főszerkesztője a dolgozat közlésének lehetőségét is felvetette.

Az ideológiai szekcióban két dolgozattal szerepeltünk: Bánsági Kornél Pál IV. éves iparszakos „A társadalmi haladás kritériuma a kommunizmusban” és Rozgonyi Tamás V. éves „A” szakos „Falszociológiai kutatás a győnygyösi járás községeiben” című dolgozatával. Matematikai szekcióban Kigyóssy Éva IV. éves terv-mat. szakos hallgató „Költségvetési előirányzatok tervezésének matrix-algebrai módszere” című dolgozatát adta elő.

A földrajzi szekcióban Gyetvai László V. éves „A” szakos „Magyarország vizsgáldkódása” című dolgozattal és Becsky György „Bulgária vas- és szénfém-kohászata” című dolgozattal szerepelt.

Megtapsolják a közgazdász-matematikust

A szegedi ülészakon azt tapasztaltuk, hogy más egyetemeken oktatók és hallgatók elég kevéssé ismerik egyetemünket. Kitűnt ez abból is, hogy a „Szegedi Egyetem” kiadványában, melyet a konferencia alkalmából jelentettünk meg, és melyben beszámolt a szekcióvitákról, a közgazdászok előadásait meg sem említi. Ez az ülészak azonban jelentősen hozzájárul egyetemünk megismertetéséhez, és népszerűsítéséhez. A szekció-ülések idején tekintélyt szerettek egyetemünknek hallgatóinknak a nem közgazdasági szekcióban megtartott színvonalas előadásai, és más egyetemen hallgatóinknak a közgazdasági vitákon tett látogatásai.

A zárónappélyen két köz-

gazdásznak Laczó Ferencnek és Weitz Tamásnak nyújtotta át, a jelenlevők nagy taps közepén Bíró Lajos, a Csongrád megyei KISZ-bizottság titkára a Művelődésügyi Minisztérium és a KISZ KB 1000 Ft-os díját. Amikor dr. Szabó Kálmán tudományos rektorhelyettes felolvasta a jutalmazottak névsorát, érdeklődve hallgatta a záróünnepély közönsége a nevek mellett egyetemünk szakjainak megnevezését is. Ahogyan a felsorolásban „Kigyóssy Éva terv-matematika szakos hallgató” jutalmának bejelentéséhez ért Szabó elvtárs, a mintegy 600 főtíj tömeg nagy tapsal adótt kifejezést az eddig nem ismert szakma iránti tetszésének.

A siker főszereplői

Szegeden, a VI. országos tudományos diákköri konferencia ülészakán a be- küldött dolgozatok közül két- tőt miniszteri jutalomban részesítettek. Laczó Ferenc, IV. évf. agrárszakos hallgató A belterjesség közgazdasági problémái című dolgozatát, és Weitz Tamás IV. évf. tervmatematika-szakos hallgató A tanulmányi eredményre ható tényezők statisztikai vizsgálata című dolgozatát.

Megkérdeztük Laczó Ferencet:

— Hogyan született meg a dolgozatod?

— Ez az első tdk-munkám. Az üzemi gyakorlat alapján készített dolgozatom elbírálása után a tanszék javaslatára kezdtem hozzá.

— Milyen segítséget kaptál a tanszektől a dolgozat elkészítéséhez?

— Dr. Fekete Ferenc docens segítségét kell megköszönnöm, tőle kaptam a szakirodalomra vonatkozó javaslatokat. Nagy

segítségét nyújtott a dolgozat megírása közben is az elemzési módszerekkel kapcsolatosan.

— Mik a benyomásaid a dolgozat ismertetése utáni vitáról?

— Az előadást a közgazdasági szekcióban tartottam. A vitával, illetve a bírálókkal kapcsolatosan csalódás ért, ugyanis én a dolgozatomban is, az előadásomban is a belterjesség kérdéseinek elemzésével foglalkoztam, az elhangzott bírálatok nagy része a dolgozatnak a csökkenő földhozadék törvényével kapcsolatos részét érintette. Holott, ez csak egy kis része a dolgozatnak.

— Mik a terveid?

— Elsősorban elméleti kérdések érdekelnak, azonban olyan elméleti kérdések, melyek szoros összefüggésben állnak a gyakorlattal.

Weitz Tamást arról kérdeztük meg:

— Miért választottad ezt a

témát és hogyan tudod összeegyeztetni a statisztikai tudomány munkát a tervmatematika-szakokkal?

— Szeretem a matematikát, de szeretem a statisztikát is. Magam sem döntöttem meg el, melyiket jobban. A statisztika is felhasználja a matematikát gyakorlati kérdések megoldására. A statisztikatanulók demonstrátora vagyok tavaly óta, az ottani munkám hatására született az ötlet. Dolgozatom témáját különösen érdekesnek tartom, s ez a magyarázata, hogy látszólag hűtlen lettem a matematikához. Az adatgyűjtést még tavaly kezdtem, s ebben nagy segítséget nyújtott a tanszék.

— Melyik szekcióban tartottad az előadást?

— A pedagógiai szekcióban. Egyébként az előadást követő vita után a Veszprémi Vegyipari Egyetem és az ELTE küldöttjei elmondták nekem, hogy maguk is szeretnék majd hasonló elemzést végezni.

Gratulálunk a kitüntetésekhez, és további eredményes munkát kívánunk!

EREDMÉNYEK

A VI. országos tudományos diákköri konferenciára elkészült dolgozatok közül a tanszék és a bíráló bizottság véleménye alapján az alábbi dolgozatokat részesíttem jutalomban:

Mindenekelőtt dicséretben részesítem Laczó Ferenc agrár szakos hallgatót, aki „A belterjesség közgazdasági problémái” c. munkájáért, és Weitz Tamás terv-matematikai szakos hallgatót (és társait), aki „A tanulmányi eredményre ható tényezők statisztikai vizsgálata” c. dolgozatáért a Művelődésügyi Minisztérium és a KISZ központi bizottságának 1000.— forint közös pályadíját kapták a VI. országos tudományos diákköri konferencia szegedi ülészakán.

800.— Ft-os jutalomban részesült:

Endreffy Miklós pénzügy szakos, „Munkamegosztás a Közös Piacban”; Becsky György földrajz szakos, „Franciaország és a Közös Piac”; Baricz Rezső számvitel szakos, „A munkatermelékenység és kapcsolatainak vizsgálata az iparban”; Rozgonyi Tamás „A” szakos, „Falszociológiai kutatás a győnygyösi járás községeiben”; „A foglalkoztatottság struktúrája”.

600 Ft-os jutalomban részesült:

Ungvári Gyuláné belker szakos, „A háztartási munka megkönnyítése, ill. idejének lerövidítése, mint a belkerkedelem fejlesztésének egyik jelentős tényezője”; Tóth Tamás külkereskedelmi szakos, „A belnemét kereskedelmi problémái”; Kötél Júlia—Rieger Mária „Jövedelemelosztási formák Szolnok megye termelőszövetkezeteiben”; Kigyóssy Éva terv-mat. szakos, „Költségvetési előirányzat tervezésének matrix-algebrai módszere”.

400 Ft-os jutalomban részesült:

Balázsik Mária általános szakos „Az államosított szektor gazdasági szerepe, jelentősége Franciaországban”; Szabó Gábor agrár szakos, „A gazdaság állattartó képessége”; Gergely József ipar szakos, „A dieselesítés és villamosítás a vasúti közlekedésben”; Mihály Sándor ipar szakos, „A technikai haladás és a szakemberképzés”; Munkácsy Borbála „A” szakos, „Az ipari struktúra megváltozása”; Hegedüs Márta, „A magyar ipar ágazati szerkezete átalakításának egyes kérdései”; Jakab Zoltán, „Az NSZK elektrotechnikai iparának fejlődése”; Gyetvai László „A” szakos, „Magyarország vizsgáldkódása”; Rácz Károly „A” szakos, „Mezőgazdasági árpolitika és jövedelmesség”; Gaal Gyula pénzügy szakos, „Olaszország és a Közös Piac”; Bánsági Kornél Pál ipar szakos, „A társadalmi haladás kritériuma a kommunizmusban”.

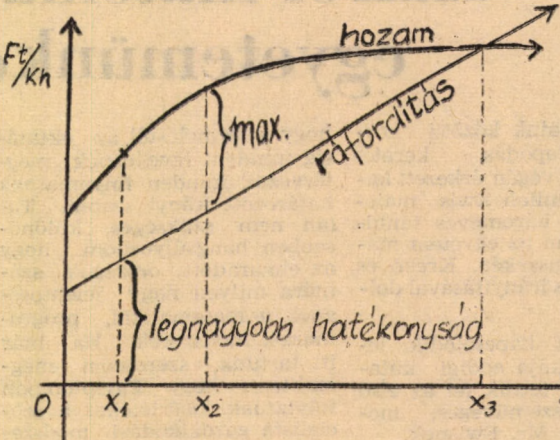
Dr. Pach Zsigmond Pál rektor sk.

LACZÓ FERENC:

A belterjesség közgazdasági problémái

(könnyű belátni hogy a ráfordítások legnagyobb hatékonysága és a maximális pont — ami a polgári közgazdász szerint a jövedelmesség optimális pontja — miért nem esik egybe? Ugyanis, a legnagyobb volumenű tiszta hozamot akkor érik el, amikor az utolsó befektetett ráfordítási egység már csak vele azonos nagyságú hozamtöbbletet hoz. Ez már a határtermelékenységi elmélet alapján a csökkenő hozadék szférájában van.)

Most, ha jól átgondoljuk a belterjesség és a következetes belterjesség fogalmát, akkor a fenti ábrából kiolvasható a következő: 0 időponttól kiindulva x_1 időpontig beszélhetünk belterjességről. (Ez semmiképpen sem jelenti azonban azt, hogy akár a szocialista állam is általában eddig a pontig elmehet a belterjesséssel.) Viszont a következetes belterjességről csak x_1 időpontig beszélhetünk, ugyanis itt van az adott ráfordításnagyság legnagyobb hatékonysága. Ezzel azt akartam bemutatni, hogy a következetes belterjesség fogalma mennyivel értelmezendő szűkebben, mint a belterjesség fogalma, valamint,

hogy viszonylagossága is erősebb, (hiszen a belterjesség fogalma maga is viszonylagos fogalom.)

Ezeket mindenképpen figyelembe kell venni, ez azt is jelenti, hogy a belterjesség fogalma nem helyettesíthető a következetes belterjesség fogalmával, és főleg nem cserélhető fel vele. Ez súlyos gazdaságpolitikai tévedésekre vezetne. Ugyanis ha a következetes belterjesség követelményét állítanánk a belterjesség követelménye helyére, ebben az esetben a termeléssel egy adott technikai szinten még addig sem mehetnénk el, ameddig a polgári közgaz-

dász elmélete alapján a kapitalista magánvállalkozó elméletileg elmehet.

Persze a gyakorlatban helyes a gazdálkodás célkitűzését állítani azt, hogy a gazdaságok törekedjenek, a hozamegységre jutó ráfordítások csökkentésére. E szempontból különösen előnyben vannak a rosszul gazdálkodó üzemek, mivel a termelés-erőforrás javításával, a technológia megváltoztatásával, lényegesebb ráfordításnövelés nélkül emelhető a hozam. Azonban helytelen lenne a termelésnöveléssel leállni olyan gazdaságoknál, amelyeknél az adott technikai szinten már nagyrészt kiaknázták ezeket a lehetőségeket, csak azért, mert nem érvényesíthető a következetes belterjesség.

Továbbmenően ezek kapcsán okvetlenül fel kell hívnom a figyelmet a mezőgazdasági termelés egy nem közismert sajátosságára. A termelés felfuttatása, eltérően az ipar termelésének felfuttatásából, megköveteli az úgynevezett megelőző beruházásokat. Míg az ipar termelése kellő nyersanyag, gépek, munkaerő, stb. biztosításával beruházások révén máról holnapra felfuttatható, addig a mezőgazdaságban nem ez a helyzet. Ha nem gondoskodunk időben a termeléselés feltételeiről, akkor a kívánt hozamszintet csak esetleg több év múlva érhetjük el. Ezek a beruházások nem jelentkeznek közvetlenül hozamemelőként. (Ilyen pl. az ültetvénytelepítés előkészítése, egyes területeken az öntözéshez szükséges beruházások stb.)

Ez annyiban függ össze a következetes belterjesséssel, hogy ilyen beruházások eszközzése esetén, különösen nehéz, vagy egyáltalán nem lehet megvalósítani a következetes belterjességet. Ez fordítva is igaz, ha következetes belterjességet szeretnénk elérni, akkor nem tudjuk megvalósítani az ilyen (kampány-beruházásokat).

Korszerű oktatás – gépekkel

Mennyiben nyernek alkalmazást a Közgazdaságtudományi Egyetemen az évszázados formán kívül – a hagyományos oktatást értelm alatta – a televízió, a hanglezem, a film és az automaták (az oktatógépek). Ezeket a tudomány már felfalta, alkalmazza a gyakorlat területén, azonban az egyetemi oktatásban nem kaptak megfelelő rangot.

Az oktatási rendszer rendkívül lassú ütemben fogadja be ezeket az új segédeszközöket. A hínközlési eszközök forradalma „csigalassúsággal” halad előre az egyetemi oktatásban, összehasonlítva az egyéb területeken jelentkező robbanásszerű változásokkal. Különösen feltűnő ez a vontatottság, ha figyelembe vesszük, hogy milyen erőteljes érvek szólnak az új segédeszközök alkalmazása mellett.

Ami a tudományos kutatás vívmányainak a gyakorlatban való alkalmazása terén történik, az „ügyszólván a semmivel egyenlő”. Közvetlenül a közgazdasági és ehhez kapcsolódó tudományok terén. Akkor kb. 50 használható filmről adhattam számot. Az elmúlt év folyamán ez a lista jelentősen bővült. Ha figyelembe vesszük az egyetemen oktatott tárgyakat, pl. az ipartechnológiát, gazdaságföldrajtot, áruismeretet stb. – akkor közel 150–200 film felhasználhatóságáról beszélhetünk.

Az „Ügyviteltechnika” (1962. 11. sz.) c. lapban „A film alkalmazása az oktatásban” c. cikkemben az érdeklődők elé tártam az oktatófilm alkalmazási lehetőségeit a közgazdasági és ehhez kapcsolódó tudományok terén. Akkor kb. 50 használható filmről adhattam számot. Az elmúlt év folyamán ez a lista jelentősen bővült. Ha figyelembe vesszük az egyetemen oktatott tárgyakat, pl. az ipartechnológiát, gazdaságföldrajtot, áruismeretet stb. – akkor közel 150–200 film felhasználhatóságáról beszélhetünk.

Az előbb említett filmeket már csak a vetítógépbe kell befűzni, mivel tudomásom szerint az egyetem megfelelő technikai berendezéssel (vetítógép, vetítőtávon, hangosító berendezés és megfelelő akusztikájú teremmel) rendelkezik. Tudomásom szerint még nem került bemutatásra az egyetemen az ügyviteli gépekről szóló oktatófilm sem. Pedig milyen sokat lehetne ebből megérteni, a lyukkártyarendszerű gépek gyakorlati alkalmazásáról. Az ipari koncentráció következtében országos nagyvállalatok keletkeznek és ezeken belül – mivel egyesítik a bizonylatfeldolgozás menetét – gépalomások létesülnek, amelyek gépparkjának zömét a lyukkártyarendszerű gépek teszik ki.

Napról napra születnek a világban új géptípusok, melyek ismeretérésére nagyobb gondot kellene fordítani. Itt elsősorban a megjelent prospektusok alapján alkalmazni lehet az epidioszkópot, mely a

legfrissebb anyagot tárja a hallgatók elé.

A technikai eszközök bevezetését hátráltatja az oktatóknak az új segédeszközök iránt tanúsított közönye. Ez a közöny részben azon alapszik, hogy „fegyelmzett elmét” csak a hagyományos előadói módszerekkel lehet kifejleszteni. Azonkívül az előadókban olyan gyanu él, hogy az auditív és vizuális segédeszközök túlságosan megkönnyítik a tanulást, intellektuális kompromisszummal járnak. Végül idegeskedés származhat abból is, hogy az előadók nem tudják megfelelően használni az új segédeszközöket.

A technika alkalmazása jelentős mértékben a szempontból, hogy bizonyos tárgyak, mint pl. a politikai gazdaságtan, tudományos szocializmus előadásait nem kellene többször megismételni, mert egyszerű felvételnél a legközelebbi és legjobb előadást lehetne rögzíteni.

A televízió is be kellene kapcsolni az oktatás jelenlegi szakaszába, mert legtöbb helyen van készülék, s ez a tanulást megkönnyítené. Mindez persze új tantervi útmutatót kívánna meg.

Az automaták (oktatógépek) alkalmazásáról egy külön cikk keretében fogok beszámolni.

E cikkben csak általánosságban említettem az új segédeszközök fogalmát és felhasználási lehetőségét, csak meg akartam csillogtatni a jövőt. Az új segédeszközök nem csodaszerek, hanem egyszerűen új lehetőségeket teremtenek a Közgazdaságtudományi Egyetem vezetőinek a különböző oktatási problémák megoldásában. Ésszerű felhasználásuk olyan átszervezés előtt nyitja meg az utat, mely lehetővé teszi, hogy az előadók több időt fordítsanak a felkészülésre, a szemináriumok vezetésére a megnövekedett hallgatói létszám mellett.

Berde Béla
ügyvitelszervező

Fehérasztal mellett

beszélgetett a KISZ-bizottság a nálunk tanuló külföldi diákokkal

Valentyina Patyomkina:

Gesztenyefa

Fiatalként voltam, erősek, tizen, a lombokon susogva szél a szél... Ma már csak egy áll ott a meredélyen. Emlékezik, s a társakról beszél... Mindent megért, az átkot és a sóhaj, bombahullást, s hogy füstsötét az ég; dőltek a társak elszenesedve, mind-mind széttárta égő ágazat; ügyük olvadtak – izzó fehér tömeg – s a fák iszonyú pergőtűz alatt mentek a halálba, mint az emberek, zárt soraikon a halál haladt. Véres nyomok már nem maradtak itt. – letörli az idő a múlt sebeit – most gondos női kezek ültetgetik az új kerteknek új virágait; s már ott zöldellnek az új csemeték is – a szélben száll a szirmok illata – s fölöttük áll, mint halhatatlan emlék az örök őrtálló gesztenyefa.

(Fordította: Oláh János)

Megjelent a Komszomolszkaja Pravda 1963. szeptember 19-i számában.

Mi közöm hozzá?

Megszólítás helyett „stilszerűbbnek” érzem klasszikus szólóadót idézni. Egyike vagy azoknak, akik miatt a dolgok nem úgy mennek, ahogy kellene. Igen! Éppen azért, mert nem szólsz bele. De bizony azt jelenti. Amikor megbeszéljük, ki hogyan képzeli el, és téged is megkérdezzük, már előre lehűt a várható válasz: „Nekem mindegy!”

Miért volna mindegy? Nem igaz, nem tudjuk jobban. Sőt, lehet, hogy rosszabbul. Te mégsem segítesz. De ne hídd, hogy ez csak a társadalmi munkára vonatkozik. Így van nálad és a hozzád hasonlóknál, majdnem mindenben. Ijesztő, hogy személyes dolgaidat is ezzel a modoros, hanyag eleganciával intézitek. Nem hiszed? Figyelj ide. A múltkoriban a következő beszélgetésnek voltam résztvevője.

En: Melyik vállalathoz mégy gyakorlatra?
Ó: Nem tudom, még nem gondolkodtam rajta. Majd...

En: Ne viccelj, ma jár le a jelentkezési határidő.

Ó: Tényleg? Hm... hát... mondj nekem egy vállalatot!

En (még mindig viccelt séjtve): MOGÜRT. S ezek után elment és jelentkezett nyári üzemi gyakorlatra a MOGÜRT-höz. Később még megkérdezte:

– Mivel is foglalkozik az az izé... az a vállalat?

Jó, lehet, hogy te nem vagy ilyen. Legálább az önzés talán ély benned. De persze, ha másról, másokról van szó, az neked egészen „más”...

Úgy érzed, független vagy attól a kis közösségtől, amelyben élsz. En szeretném, ha észrevennéd, hogy közöd van hozzá. Minden-

hez! Nem lehet dolgokon kívül élni és tulajdonképpen te sem ezt teszed. Megvan mindenről a „saját” véleményed. De te csak azt mondod: egyetértek, csináldjatek. És vajon honnan tudjuk, hogy valóban így érzed? Hát ha nem értesz egyet? Te akkor is csak bólogatsz, pedig egyáltalán nem biztos, hogy az enyém vagy a mások véleménye adott esetben helyes. Lehet a tied jobb. Észrevetted a hibát, de nem szólsz. Elnézed, hogy bukda-csolumk, esetleg nagysókára rájövünk egy tévedésre, amikor már olyasmí is megtörténik, ami baj és ami elkerülhető lett volna. Ne hídd, hogy ily módon te „jó vagy”.

– Nem ugrolok az élen, de nem is bírálok. Vállalja más a népszerűtlen feladatokat, én a népszerűekről is lemondok. Nem használok, nem is ártok. Inkább örüljetelek, hogy ilyen nyugi emberek is vannak. És akkor még te vagy az, aki meglepődik és nem érti, miért bannak veled néha bizalmatlanul. Hiszen olyan csendes vagy. Az a bizonyos „rendes” típus.

Hát nem! Semleges emberek nincsenek, csak közönyösök! Olyanok, akiket a víz árja sodor, mint a kavicsot. De ahogy a kavicsról sem tudni, hol fog megállni (valahol talán egy sziget képződik belőle), úgy a közönyös emberről sem tudjuk, hol szűnik meg közönyös lenni.

Közösségben élünk. Ezt talán akkor érezted először, amikor elemista korodban házi feladatokat kértél kölcsön, hogy lemásolhasd... Látnom gunyos tekintetedet: „Ez itt most szöveg nekem. Majd csak abbahagyja. Tudom én, hogy mit csinálok...”

Valóban tudod? És elégedett is vagy vele?
Kéthly Katalin

Régi bűnök nyomában...

Hálátlan feladat azokról írni, akik nincsenek az élők sorában. De a nekrológnál is nehezebb riportot készíteni olyan emberekkel, akik ismert vagy kevésbé ismert okok miatt kénytelenek voltak eltávolozni az egyetemről.

Első utam a kereskedelmi kari és az általános kari dékáni hivatalokba vezetett. Elmondották, hogy tanulmányi okok miatt összesen 22 hallgatót tanácsoltak el. Egy-két kivétellel valamennyien elsőévesek. Fegyelmzetlenség, rossz magatartás miatt viszont most senkit sem tanácsoltak el.

Hogyan látják a szenvedő felek saját helyzetüket?

R. J. saját magát hibáztatja. Belátta, helytelenül gondolkodott és hibát követett el, amikor három vizsgáját elhalasztotta, és egész nyáron éjjeli műszakban dolgozott. Tanulásra nem futotta idejéből, sokszor a pihenésre sem. Februárban folytathatja tanulmányait, addig dolgozik.

L. J.-t nem találtam otthon, csak szüleivel tudtam beszélni. Neki tanulmányi nehézségei voltak. Nem is készült rendszeresen, pedig otthon biztosították gondtalan megélhetését. Csoporttársai sem törődtek vele eléggé. Ha februárban jobb közösségbe kerül, biztosan befejezheti tanulmányait. Addig egy áruházban dolgozik.

P. K.-val még régebben beszélgettem. Matematikából nagyon gyengén állt. Vizsgái közül egy sem sikerült. Sikertelen matematika-szereplése miatt nem folytathatta tanulmányait, bár saját szavai szerint rendszeresen készült a szemináriumokra.

W. P. harmadéves lenne. A nyarat külföldön töltötte, s visszatérve 2 hete maradt statisztika vizsgájára felkészülni. Nem sikerült, s most idegenvezető. Reméli, hogy februárban folytathatja tanulmányait.

Mi a tanulság? Remélhetőleg sokak számára evidens.

–Remenyik–

OLVASÓINK ÍRJÁK

Meglepetés

Igen, a szó szoros értelmében meglepetés ért az ifjúsági mozgalom területén. Igen érdekes feladatot kaptak a csoportvezetők a felsőbb vezetősegtől: a tagokat külön-külön kérdezzék meg, hogy mikor mit tanulnak, milyen a munkarendjük, s ezt jegyezzék fel, mégpedig oly módon, hogy naponként részletezzék.

Nekünk, egyetemistáknak elsődrendű feladatunk a tanulás, s ennek érdekében bizony nem árt egy-két hallgatót buzdítani, nem árt, ha maga a KISZ-csoport összefog, s tagjai segítenek egymásnak, együttesen megbeszéljük a problémákat.

Középiskolában az osztály

tanulmányi felelőse személyenként állandóan jegyezte az osztályzatokat, s minden osztályfőnöki órán beszámolt a tanulmányi helyzetről.

De hogy itt, az egyetemen ilyen irányú adatgyűjtést kell elvégezni, ez szinte nevelés-ges, többünk öntudatát felhábortotta, hisz nem vagyunk dedósok!

Ezt az adatgyűjtést annál inkább nem tartom helyesnek, mert az, hogy mikor, mennyi ideig, milyen tantárgyat tanulunk, az igen változó, sok egyéb külső befolyástól függ.

Az ígéret szép szó...

Csak a diákokon múlna?

A legutóbbi matematika zárthelyi eredményhirdetése kellemetlen meglepetést hozott a harmadéves esti hallgatók részére. A 220 esti hallgatóból mindössze 41-en tudták eredményesen megírni a dolgozatot. A többieknek (82 százalék) megvan a lehetőségük – a korábbi tervekétől eltérően és nyilván a fenti gyászos esemény miatt – hogy december 13-án pótzárthelyit írjanak.

Azonban, ha az egész évfolyamon a zárthelyit csak 18 százalék tudja megírni – még ha matematikáról van is szó –, vajon csak a hallgatókban lenne a hiba?

B. Gy.

Két golyó ballagott ki az egyetem kapuján. Fejüket lecsüszgettették, szemmel láthatóan nyomta valami a szívüket.

– Te, Pepitó! – szólalt meg az egyik. – Neked valóban nincs semmi ötleted?

A másik a fejét rázta. – Akkor csak egy lehetőség van. Elmegyünk vagont raktár. Mindenképpen pénz kell szerelnünk! – folytatta a beszédesebb. – 300 forint ösztöndíj, ebből 200 a kollégium és a menza. Még a könyveket és a jegyzeteket sem tudjuk megvenni.

– Csak hosszú szünet után szólalt meg a Pepitónak nevezett fiú.

– Rendben van. Vasárnap este kilenckor a Józsefvárosi pályaudvaron előtt találkozunk. Talán kapunk fejünként egy százaszt.

Kezével lemondóan legyintett, és ismét lehajtottá a fejét. Izmos alakja lustán himbálódzott menet közben.

Társai, egy vékony, gyenge testalkatú fiú azonban most már lelkesen beszélt. S aztán elváltak egymástól.

Vasárnap este két fiú jelentkezett a Józsefvárosi pályaudvaron alkalmi rakodómunkára.

– Rögtön hozzá is foghatnak – mondta nekik a ténymester. Van kétszáznegyven mázsa lengyel szén, azt kell kirakni!

Egy overállos munkás vette ki őket a rakodóhelyre. Valóságos utcákat alkottak itt a szénrakások, közöttük éppen csak, hogy elfértek a széles vasúti kocsik.

Epizód

Az overállos megállt.

– Hamarosan ide tolják a kocsikat. Ejjéire biztosan kirakják. Reggel pedig felvehetik a pénzt. Negyven forintot kapnak fejünként. Na, viszontlátásra!

A két fiú egyedül maradt és csalódottan nézett össze.

– Negyven forint, majdnem semmi.

Pepitó helyeslő mozdulatokat tett, de véleményét nem találta érdemesnek szavakba foglalni.

Rágyújtottak és vártak.

A kocsik csak egy óra múlva érkeztek meg. Fél tízre járhatott az idő, amikor belevertették magukat a szénbe. Hatalmas rögöket kellett kidobálniuk a mély kocsiból. Frissen dolgoztak, szinte lelkesen. A szén lassan fogyott.

– Pepitó! – áll meg egyszerre a vékonyabbik. – Most már pihenhetünk is. Leérttem az aljára ebben a sarokban.

Amikor újra dolgozni kezdtek, már korántsem mozgott olyan energiával, mint először. Gyakran megállt néhány pillanatra, hogy kifújja magukat.

– Nem bírom már sokáig... nyugótt fel az egyik, és fogott vicsgorogva dobálta tovább a szenet.

Mindketten nagyon kifáradtak. Bőrüket marta a poroskoba szívódott szénpor, a hatalmas széntömbök egyre ne-

hezebbek lettek és fulladozva kapkodták a levegőt.

– Nem bírom... – sziszgett ismét a sovány.

– Ül le egy kicsit! – válaszolt Pepitó anélkül, hogy abbahagyta volna a munkát.

Szójuk kiszáradt, tüdejüket összeszorította a por. Verítékük összekeveredett a rárakódott szennel.

– Már alig látok! – szólalt meg ismét az alacsonyabbik fiú. Valósággal lezuhant a kocsik aljába, és ilye dörzsölgette a szeméit.

– És még mindig mennyi van!

A másik csodálkozva nézett rá.

– Hiszen ez már csak pár lapátra való por! Maradj nyugodtan ülve, ezt én kidobálom. Kicsit megnyújtottatta végtárgyait és kézbe kapta a lapátot.

A kocsik sarkába kuporgó fiú Pepitó hangjára rezzent fel.

– Kész! Mehetünk.

Kikészülődtek a kocsiból és tántorgó léptekkel indultak az iroda felé. Éjjel egy óra volt.

Az egyik sercintet egyet a fogai közül és félhangosan káromkodott.

– A szentség! Ez melő volt!

Egy öreg rakodómunkás a kocsik árnyékába húzóda figyelte őket. Megcsóválta a fejét, s úgy dörmögte maga elé:

– Ezek a mai fiatalok!

–Tallós Emil

Tanulmányi eredményre ható tényezők statisztikai vizsgálata

II. Származási és szociális helyzet

1.

Származás

A korábban érvényben levő felvételi rendszer figyelembe vette a hallgatók származását is. Ez elősegítette a munkás, paraszt hallgatók nagyobb arányú bejutását az egyetemre, bár ezek általában gyengébb előképzettséggel rendelkeztek. A 4–5 évvel ezelőtti felvételi eredmények még mutatják is ezt a hatást. A munkás, paraszt hallgatók általában alacsonyabb pontszámot értek el a felvételi vizsgán.

Jelenleg politikai szempontból a származási kategóriákhoz való ragaszkodás már idejét múlt, a megváltozott oktatási rendszer pedig biztosítja a munkás, paraszt hallgatók számára is a megfelelő képzettség elérését.

Dolgozatomban mégis vizsgálat alá vettem a származás hatását. Egyrészt mert ez a hatás, ha szinte jelentéktelen mértékben is, de jelentkezett, másrészt ezekkel az adatokkal is meg kívánom vizsgálni a származási kategóriák létjogosultságát.

A hallgatók származás szerinti tanulmányi átlaga még jelentős eltérést mutat a munkás, paraszt hallgatók átlaga lényegesen alacsonyabb, mint a többié. De, ha kiszűrjük az előképzettség adta és a felvételi pontszám elérésében megmutató különbségeket, tehát az azonos pontszámot elért munkás, paraszt és értelmiségi származású hallgatókat hasonlítjuk össze, akkor a tanulmányi eredmények különbsége szinte teljesen eltűnik. Ezek az adatok tehát alátámasztják a származási kategóriák eltörlését.

Feltevések voltak arra vonatkozóan is, hogy politikai gazdaságtanból és filozófiából

előnyöket élveznek.

az értelmiségi-alkalmazott származású hallgatók. E feltevést azzal indokolták, hogy ezek a hallgatók, jobb beszédkészséggel rendelkeznek és a családi körben szélesebb körű ismereteket szereznek.

Vizsgáljuk meg, mi a helyzet ezen a téren? Politikai gazdaságtanból az adatok egyáltalán nem mutatják a feltételezett tendenciát. Filozófiából már más a helyzet. Itt már jelentős az eltérés az értelmiségi-alkalmazott származású hallgatók javára:

Származás	filozófiai átlag munkás
munkás	3,22
paraszt	3,49
értelmiségi	3,66
alkalmazott	3,75
egyéb	3,84

A felvételek itt tehát igazolódtak. Ez pedig arra hívja fel a figyelmet, hogy komoly feladat vár elsősorban a középiskolai pedagógusokra, hiszen az ő hatatos közreműködésük segítheti elő legjobban ennek az eltérésnek a kiküszöbölését.

2.

Szociális helyzet

A szociális helyzet kapcsán a jelenlegi lakóhely és a hallgatók jövedelmének hatását vizsgáltuk a tanulmányi eredményre. Mint, ahogy az várható is volt, a jelenlegi lakóhely befolyása a tanulmányi eredményre, teljes mértékben elhanyagolható.

Bizonyos szempontból más a helyzet a jövedelemmel kapcsolatban. Vizsgálatunk során bizonyos kapcsolatot találtunk a jövedelem nagysága és az átlageredmény között. (Jövedelem nagysága: egy átlag hó-

napban a hallgatók minden pénzbéli és szociális juttatása.) Ha az egész sokaságot vizsgáljuk, nem mutatható ki határozott tendencia. A sokaság polarizációjával a kapcsolat világossá válik. Ez természetes is, hisz a kollégisták és a szülőknél lakók jövedelmét nem lehet összehasonlítani. Ilyen bontásban pedig szépen mutatkozik a tendencia, azaz a nagyobb jövedelemmel rendelkezők jobb eredményt érnek el. Itt azonban bonyolult kölcsönhatás van, mert a két ismérv között kölcsönös az összefüggés.

3.

Vizsgák és utóvizsgák száma

A vizsgák számának hatását nem lehet egyértelműen meghatározni. A kívül állók általában azon a véleményen van-

nak, hogy a vizsgák számának növekedése a tanulmányi eredmény csökkenését vonja maga után. Számításaink is ezt igazolják. Ha az egész sokaságot főbontjuk szakokra, már egyáltalán nem mutatkozik tisztán ez a tendencia. Mi ennek az oka? Általában az egyes szakokon oktatott tárgyak között van egy-kettő, mely a szakon nem örvendő nagy népszerűségnek. — Pl. belkereskedelmi, tanári, „A”, stb. szakon a matematika. A „népszerűtlen” tárgyakból szerzett érdemjegyek lényegesen rosszabbak, mint a többi tárgyakból szerzett jegyek. Ez kevés vizsga esetén nagyobb súlyt kap, mint sok vizsga esetén. Tehát ebben a tényben is lehet keresni az eltérő hatást.

Az utóvizsgák számát vizsgálva, azt tapasztalhatjuk, hogy a vizsgák számának növekedésével növekszik az utóvizsgák száma is. Ez fedi is eredeti elképzeléseinket.

RÖPLABDA

Befejeződött a háromfordulós röplabda-bajnokság. Magasabb színvonalat a férficsapat képviselt, amely egy osztállyal előre lépve

is sikerrel állta meg a helyét. Szereplését a Budapesti bajnokság I. osztályának tabellája jól szemlélteti:

1. TF	39 33 6 106: 47 72
2. ROLTEX	39 31 8 99: 54 66
3. MMG	39 27 12 94: 61 66
4. Bp. Petőfi	39 27 12 95: 66 66
5. A. S. E.	37 27 10 97: 48 64
6. Autóbusz	39 25 14 91: 64 64
7. MAFC	38 19 19 80: 61 56
8. Közg. Egyetem	39 14 25 61:103 53
9. MAHART	39 13 26 62: 96 52
10. L. Szalag*	39 13 26 68: 90 51
11. Bp. Pedagógus	39 12 27 69: 93 51
12. Daru SC*	38 13 25 64: 91 50
14. Kőssuth**	39 12 27 61: 97 49
14. Kőssuth Nyomda*	37 4 33 44:105 39

(* egy büntetőpont levonva, ** ket büntetőpont levonva.)

Az első öt helyezett osztályozást játszik az NB II-be jutásért, a két utolsó kiesett a Budapesti I. osztályból.

A csapat 8. helye realisan mondható, bár rendszeresebb munkával az első öt hely valamelyikének elérése nem lett volna lehetetlen. Az egyéni és csapatteljesítmények nagyon hullámzó képet mutatnak. Az eredményes munkát akadályozta, (az egyetemi oktatásnak megfelelően) az őszi fordulókban való későbbi bekapcsolódás, valamint a jó csapatszellem hiánya. A csapatban rejlt tartalékokra utal néhány színvonalas és eredményes mérkőzés a tabellán előbb végzett ellen (p. ASE, MAFC). A hullámzó teljesítmény miatt, a több esetben gyengébb csapatok ellen nem sikerült kiharcolni a győzelmet. Így a tabellán mögöttünk végzett Daru SC csapatától mindhárom találkozóan vereséget szenvedtünk.

A játékosok közül sem le-

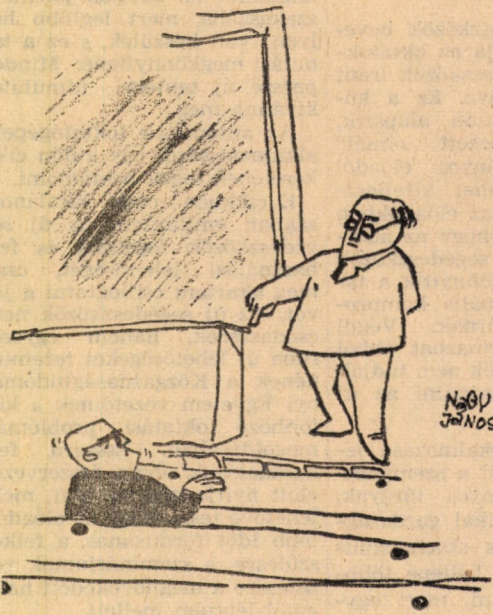
het senkit jó átlagformájáért dicsérni. Több mérkőzésen kiemelkedő teljesítményt nyújtott: Haresa Tomaj, Kiss Péter és Borda József. A tanév befejezésével eltávozott játékosokat már megfelelően pótolják a jelenlegi játékosok. A csapatszellem és a küzdőképesség megjavításával a terembajnokságban és a jövő évi bajnokságban sikeresebb szereplést várhatunk.

Női csapatunk veretlenül nyerte a kerületi bajnokságot és bejutott a Budapesti II. osztályba. Játékukkal magasán kiemelkedtek a kerületi csapatok közül és az előlépés már nagyon időszerű volt. Most, hogy ez sikerült, megoldást kellene találni az edzői pályakérdésre is.

A férfi-utánpótláscsapat a kerületi bajnokságban a harmadik helyen végzett és ez, a nehézségeket is figyelembe véve, jó eredménynek tekinthető.

Bognár István

Mozaik

Maga miért nem ment moziba?

Megvette már az e hetit?

Vannak EGÉSZEN furcsa DOLGOK

Igen sokat törtem a fejem, mi legyen azokkal a szegény hallgatókkal, akik reggelente 8–8.15 intervallumban érkeznek és kiszorulnak az előadásról.

Kezdetben javasolnék egy fodrást, akivel az — egyébként a folyosókon lézengő — unatkozó hallgatók a sporteseményeket is megláthatnák, amellel frizurájukon is igazítana egy kicsit. Vagy lehetne egy kultúrvarótermet létesíteni: reax, reult, gombfoci; külön kártyabarlanggal. Sikere lenne a horgoló-főző tanfolyamnak, és a Ki mit tud vetélkedőnek.

Később új létesítményekre lenne szükség, pl. pedikűr, iszapfürdő, röntgen stb.

No, de bekövetkezhet az, hogy most már az előadóknak fognak lézengeni és mindenki igyekszik elkészni. Seba! Hozzuk ki a folyosókra a tanárokat, ezúttal a folyosókon tartjuk az órákat. Benn az előadóknak pedig kezdődhet a móka; borbélyi iszapfürdő, neves fővárosi művészek, stb.

*

Még egy csoportot bolondítottak ebbe a terebe, mert állandóan nyitogatnak és zavarják az órát.

Barátom készségesen ugrik, hogy majd kiteszi az ÓRA VAN, NE ZAVARJ cédulát. Pfuj! — nézzük rá lesújtóan. — Stréber! O szerényen mosolyog.

Az isten is velünk van, mert ime, még többen nyitogatnak.

Ora után a stréber nyakába borulunk, ő ugyanazt ezt írta ki: ÓRA VAN, AKI ITT ELMEGY, KÖNYÖRGÜNK, NYISSON BE!!! mikiósvári

Biztosítás — biztonság

Tegnap, a II-es előadásban a fejrem esett egy téglára, minnek következtében komplikációk nélkül elhunytam. Lelkem pillanatnyilag az ionoszféra-ban lebeg, s innen küldi legforróbb üdvözlését az Állami Biztosítónak, mely az egyetemi biztosításon keresztül oly vonzóvá tudta tenni az egyetememen elszenvedett hősi halált, vagy a minimum 50 százalékos rokkantná váltást.

Néhány napja, zseniálisan megsejtve a történelmi szükségszerűséget, általános biztosítást kötöttem a jegyár és egyetemi balesetek ellen. Es lám, máris hasznát vet-

tem bölcse előrelátásomnak. Egyetlen másodperc alatt 25 000 Ft-t kerestem, ami órábérre átszámítva elég rendes kis jövedelmet ad. De ha kevésbé vagyok szerencsés, és mondjuk csak a bal szememet vesztetem el, akkor sem járok rosszul. A kéztörés, lábtörés, részleges vagy teljes elhülyülés sem rossz üzlet. Am, legjobban keresni megis maglyahalál, vizbefülés, guilotine útján történt megrövidülés és gutaütés esetén le- tészek, ezeket egyenesen túlfizeti az Állami Biztosító.

Fel tehát, még élő és konkrétan balesetaim! Fő az optimizmus, hiszen mindenkit érhet baleset! Es mennyivel más úgy lógni a villamoson, hogy: „hehehe, most mindjárt leesek, és mennyi pénz üt majd kihűlő felbent levő markomat!” Nincs többé gyalogos átkelohely, hiszen már a ballabamért is vadonatúj mulábat csinálhatatok, a félszemem árából pedig még a legtávolabbi rokonaimat is elláthatom üvegszemekkel. Rajta hát egyetemi ifjak és leányok, kössetek biztosítást! Biztosítási kötvények leszállítottáron, mindössze 10 forintért kaphatók nálam, minden nagyszünetben a büfénél! — puskás —

Kirándulás a Magas-Tátrába

Az Expressz Ifjúsági és Diákutazási Iroda utazást rendez a Magas-Tátrába.

A turisták a Magas-Tatra-i Horny-Szmokoveci ifjúsági táborban ügölnék. Innen kirándulásokat tesznek a környékre.

Az utazás vonattal történik. Szállás: köeületekben, többágyas szobákban.

Téli felszerelés szükséges, sífelszerelést az időjárásnak megfelelően ajánlunk.

Részvételi díj: 1250 Ft. Zsebpénz: 520.— Ft. befizetése eleneben 350.— Kes.

Jelentkezés lehet a következő utakra:

Indulás: Erkezés:

1963. XII. 27. 1964. I. 5.

1964. I. 5. 1964. I. 14.

1964. I. 14. 1964. I. 23.

1964. II. 1. 1964. II. 10.

1964. II. 10. 1964. II. 19.

1964. II. 19. 1964. II. 28.

A fenti csoportok a feltüntetett indulási napokon 7 óra 03-kor indulnak a Keleti-pályaudvarról és a feltüntetett érkezési napokon 20 óra 06-kor érkeznek a Keleti-pályaudvarra.

Jelentkezni lehet november 19-én, 26-án, és december 3-án, délután fel 1-től fel 3-ig a 382-es teremben Gombos Gabriellánál.

Mai mesék - habbal

gépelt bejelentést, s látta, hogy az bizony másolat. Megozza, negyedik, vagy ötödik példány. Tehát kapott belőle a megye, a KNEB, a Minisztertanács, s ha jutott, még a Ludas Matyi is. Volt egy olyan érzése, hogy holmi tyúkperrel áldotta meg a szerencse. Am a hétszerez sikkesztést, hivatali hatalommal való visszaélést, a jognak és egyebeknek lábball tiprását olvasván, az asztalra csapott, és segítséget kért a főnöktől.

A megyei napilap éles szemű riportere 30 sorba szedte vitriolos véleményét, mindarról, amit neki Borda-főn jártakor Gugyerák Lászlóné háztartásbeli a Kaposi-ügyben elmondott. „Fosszák meg koronájától a Borda-fő kiskirályt!” — ez volt a cikk címe. Jutott abban Kaposinak mindenféle titulusból, legfeljebb csak a „nagyásgos úr” kerülte el a szerző figyelmét. A megjelenés délelőttjén felhaborodott telefonálók közötték a szerkesztőség, ha már így áll a dolog, példásan szigorú ítéletet várnak.

Gábor, valami van a füled mögött!

Kaposi a fülehez kapott, s bosszúsztan tapasztalta, hogy borotválkozás

után megint ottmaradt a szappanhab. Morgott valamit, dörzsölgötte zsebkendővel. Mire a kapuhoz ért, el is felejtette az egészét.

Mit tudta ő, a szerencsétlen, hogy lesz még mit törölgetnie...

Úgy esett, hogy Supáknak a Trabantjához pontosan egy zöld műanyaghab kockára lett szüksége. Zöldre, mert a felesége nyáron Révfülpön látta, hogy egy osztrák autós olyanl tisztogatta a kocsiját. A szükség tehát némi kerülőutat tett, míg Supák tudatáig eljutott.

Műanyaghab kockára viszont okos ember pénzt nem ad ki. Supák ilyenmiben tájékozottabb, mint mások hatan együttvéve. Nyúlt a telefon után, s hajdani kollégáját Fekete Ferit hívta:

— Ferikém! Egy igen nagy szíveséget kérek tőled. Nem is tudom, egyáltalán háborgathatlak-e ilyen kéréssel? Ha nem segíthetsz, nyugodtan mondj nemet. Három napja hiába keringek a városban, egy téglányi zöld műanyaghab kockáért. Végső elkeseredésemben arra gondoltam, hátha nálatok a csomagolóban kimaradna egy felesleges. Mondjuk, kettő.

— Igazán rendes barát vagy. Örökké lekötöleztetted leszek. Kézcsókoma-kedvesnejednek. Petinekhozgyizlikasuli? Zöld, igen zöldet mondtam.

Fekete Feri letette a kagylót, és azt gondolta magában, hogy úgy kellett neki most ez a Supák, mint éjjeliőrnek a felálom. Számított ugyan rá, hogy megjelenik egy kis viszontszívességért. No, de ilyen hamar...

A legnagyobb baj az volt, hogy a napokban éppen a műanyaghab kikészítő és csomagoló vezetőinek von-ta el a prémcisjét. A munkahelyekre nem volt bejáratos. Külömben is, hogy nézne ki, ha megszólítana egy dolgozót, ő, az egyeztető bizottság tagja, hogy lopjon neki ennyi meg ennyi kockát?

Mit tegyen? Mit tegyen? Törte a fejét két nap, két éjjel. A harmadikon a homlokára csapott, s az első boltban vett két kocka műanyagot. Zöldet. Letépte rólu a csomagolást és rohant Supákhöz. Megszabadult a gondjától. S melleleg, negyven forintjától.

Supák nagyon kedvesen fogadta. Beszélgettek erről, arról. Már éppen távozni készült, amikor táskájából kiemelte a két kockát:

— Hoztam ilyen izét. Mondtad, hogy tudnád használni. Ha még kell csak szój oda...

Torma Imre

KÖZGAZDÁSZ

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 186-850/138 m.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Megjelenik 3 hetenként
Készül a Szikra Lapnyomóban